

Eddig pedig Debrecenben, s aztán Pesten időzván, figyelmemet kivált arra fordítám, hogy a magyar beszéd mind megérthetésében mind alkalmazhatóságában, a mennyiben lehetett, tökéletesítem magamat; s már, ámbár jól tudom, hogy e tekintetben távolról sem bírok azon folyékony-sággal s tökélylyel, melly épen a nyelvben születettet jellemzi, mégis reménylem, hogy idővel, folytatott erőködés mellett, e hiányaimat is sikerül betöltenem. Kivánságom azonban, csekély ismereteimet, classica philologiabeli tanítás által, a magyarhoni iskolák érdekében használhatni; s erre nézve, a tudósítás után, mellyet a székesfehérvári gymnasium felől vettem, bátor vagyok, a főtisztelendő rendkormányzó Perjelséghez azon kéréssel folyamodni, hogy, ha lehet, az illető tanári állomás betöl-tésében alázatos ajánlkozásomra tekintettel lenni méltóztassék.

Pesten, sept. 20-kán 1858.

Mély tisztelettel vagyok a

főtisztelendő rendkormányzó Perjelségnek
alázatos szolgája

Budenz József.

Mostani lakásom : Pest országut, 8-ik sz.

(Kivül Rezutsek Antal ezt írta a folyamodványra : 1858 sept. 22-én érkezett és Budenz Ur Székesfehérvárra póttanárnak kineveztetett.)

Ebből látható, hogy Rezutsek Antal, akkori zirczi rendi perjel, később apát, adott Magyarországbán biztos állást a magyar nyelv műve-lésében később nevezetessé lett Budenz Józsefnek, s így ő tartá meg az állás nélkül maradt nagy tudóst a magyar tudományosság számára.

Közli: s. — m.

JÁSZAY PÁL NAPLÓJA.

— Hatodik közlemény. —

21. *Szombat.* Reggel mindjárt Petrovicshoz mentem a Samu dol-gában, azután verseket irkáltam, B. Katinak egy levélkét küldöttem versekben, délután egy kevés ideig festettem, annakutána pedig a Sz. Pály Crim. Perét írtam. Igen szép tiszta meleg idő volt.

22. *Vasárnap. Pünkösöd 1. napján.* Reggel templomba mentem s communicáltam, délig templom után Szúnyogh Jósínál mulattam, délután elmentem Jakabfalvay Ferencz sz. bíróhoz, de őtet otthon nem találván, a nagy kaszárnyához mentem, a hol egy obestert temettek; ott Zsar-nayval, Sz. Iványival s később Kunch Lajossal és Palóczy Tamással összetalálkozván, ott néztük a temetést szinte 6 óráig, akkor haza jövé, egy darabig írtam, azután pedig a kis Ottiliával coquetiroztam. Este ismét írtam. Délig igen nagy melegség volt; délután borongós esős. Este sebes eső esett.

23. *Hétfő. Pünkösöd 2. napján.* Délig írtam s a gangon pipáz-

gattam, délután elmentem Jakabfalvay Ferihez, ott volt Jakabfalvay Dániel és Korláth is, onnét haza jövén egy kosárkát metszegettem alkonyodásig. Estve pedig 12-ig egy per extractusát írtam (Ugocsa vmegye ügyészének Sz. Pály Gábor ellen) s el is végeztem. Változó, néha esős, néha szép tiszta meleg idő volt.

24. *Kedd.* Délig palotás voltam. A mint észrevettem, a kis Ottinak egy kevés confusiót csináltam a szíve környékén. Délután egy kosárkát kezdtem metszeni. Esős sáros idő volt. NB. Egy criminalis pert extraháltam.

25. *Szerda.* Délig mindig a kosárkát metszettem, s délután 3 órára elkészítettem. Egy oldalon a Matkovics czímernek egyik felét, a másikra a másikat csináltam, nagy bravourt kaptam érette az egész háznál, az Expeditor bevívén (ámbár én a kis Ottinak szántam) Emmának adta. Estve Tomka Lajossal, mint Coburg huszár Cadéttal találkoztam. Szép tiszta idő volt.

26. *Csütörtök.* Reggel én, Szovják, Sibrik, Csernel és egy más negyedik Jurátus megindulván, kísétáltunk a lófuttatásra, mind a 3 jutalmat t. i. a 100 aranyast 25 és 21 aranyast a Gróf Nádasdy lovai nyerte; egyébiránt semmi mulatságom nem telt benne. Onnan haza jövén. A bátyámtól levelet kaptam. Esős változó idő volt, néha-néha nagyon kemény meleg is volt.

27. *Péntek.* Reggel Szovjakkal elmentünk Budára a Rudas fürdőbe megfürödni, 10-ig ott voltunk, 10—12-ig Genealogica Tabellát írtam. Délután Patay Jancsi hozzám jött s általa Gróf Teleky József magához hivatott, 3-ig a zászlót festettem, 4-kor a Grófhöz mentem, a ki Schönbornnak Samu iránt mutatott levelét olvasta el nekem. Estve 12-ig Racinet olvastam. Igen meleg idő volt.

28. *Szombat.* Délig Genealogica Tabellákat írtam. Estve ismét Racinet olvastam. Délbe sebes eső esett, egyébiránt meleg volt.

29. *Vasárnap.* Reggel Knézsikkkel Sárközy Józsihoz mentem s a Princzipálisnéja szobájába bemenvén, ott klavirozgattam délig; — délután a felső Juratériára felmenvén, onnan néztem, mint vitte a gőzhajó a temérdek népet a lófuttatásra. Estve Racinet olvastam. Kemény szeles idő volt.

30. *Hétfő.* Délig a Zafféry Perbe a Sentenciákat írtam, annakutána pedig egy kosárkát kezdtem faragni, délután 4-ig ismét ezt metszettem, 4-kor Király Laczival a Neu-Gebäude promenádjára mentem Just olvasgatni. Borongós idő volt.

31. *Kedd.* Délig s délután 6 óráig a kosárkát metszettem, el is végeztem; 6-kor Patay József úrhoz mentem; ott voltak Jancsi, Bernát Gida, Bernáth Józsi és Szikszay Gyuri is; innen járkálni menvén, a Curia előtt Soldos Laczival és Ferivel a Cadéttal találkoztam, a kikkel együtt Somossy Náczihoz, onnat pedig Bónis Samuval és Patay Laczival a Fejér Lóhoz onnat Foglerhez mentünk serezni. Soldoséktól hallottam, hogy szegény Katicskámat megint a hideg leli, Erzsi pedig hektikában van; és hogy Bónis Barnabás is nagyon beteg. Éjjel eső esett, egyébiránt egész nap meleg idő volt.

Jun. 1. Szerda. Délig Palotás voltam. Délután 3-kor elmentem a

Soldosék szállására, de őket otthon nem találván, 4-kor a Sentenciákért, onnan a Personális Cancelláriájába a Sentencionalisokért mentem; 11-ig Racinet olvastam. Egész nap nagy eső s sáros idő volt.

2. *Csütörtök.* Délig s délután 3 óráig egy sententionalist írtam a Barta váló perében, 3-kor Patay Jancsihoz, onnan Patay Józsihoz mentünk, ott volt a Perei Bárczay Ferencz, Szikszay György és Szathmáry ágens is; ott mulattam 7-ig. Esős hives idő volt.

3. *Péntek.* Reggel hozzám jött Óváry Pista, itt mulatott 10-ig. Délután a gróf Beleznay familia javainak öszveírásához kezdtem. Borongós hives idő volt.

4. *Szombat.* Délig írtam, délután járkáltam. Szép meleg idő volt.

5. *Vasárnap.* Délig és délután 5 óráig a Beleznay conscriptiót írtam, a mely $8\frac{1}{2}$ árkusra telvén, el is végeztem. Délután eső esett. Nagy szeles poros idő volt.

6. *Hétfő.* Délig eleinte a Genealogica Tabellát subducáltam veres plajbászszal, annakutána pedig egy hosszú Genealogica Tabellát kezdtem készíteni a Báthory perben. Egész nap borongós hives idő volt. Estve nagy villámlás, menydörgés s záporosó esett.

7. *Kedd.* Kivévén, hogy délelőtt Patay Jancsit kerestem, egész nap idehaza részszerint írtam, részszerint az Expeditorral beszélgettem. Thomka Sándor nálam volt búcsúzni. Egész nap az eső esett; hives idő volt.

8. *Szerda.* Egész nap egy Genealogica Tabellát írtam. Reggel eső esett; délután tisztább idő volt.

9. *Csütörtök.* Délig Palotás voltam; délután előbb Knézsikhez, onnan Király Laczihoz, onnan gróf Teleky Laczihoz, onnan a Sentenciákért mentem, a melyeket haza hozván, Knézsik hozzám jött, vele együtt Sós Jancsihoz mentünk. Estve just olvastam. Kemény szeles idő volt.

10. *Péntek.* Délig ismét egy Genealogica Tabellát írtam le; délután egy darabig festettem, azután az Expeditor sétálni híván, kimentünk a Stadtwaldliba, Sárközyt is elvittük magunkkal, s ott néztük a gyalog katonák manueverjét, onnan visszatérvén, Józsival a Fejér hajóba mentünk, s Fáy Matyit is ott találván, 2 fertály tizig ott mulattunk. Egész nap szép tiszta meleg idő volt. Este sebes eső esett.

11. *Szombat.* Reggel Sárközy és Fáy Matyi jöttek hozzám, de az Expeditor elküldött a Personalishoz, megtudni, hogy hogy van, — innen haza jöven, délig a gangon beszélgettünk az Expeditorral, — délután Soldos Feri jött hozzám, azután Sárközy s Fáy Matyi, — Feri nagyon hitt a Borsodi Restaurátiora, hogy menjek vele, de magának sem levén bizonyos alkalmatossága, nem határozhattam el magamat, — tölem járkálni, onnan a Fejér hajóba mentünk, s onnat én Teleky Laczihoz mentem, ő pedig Patay Laczival elment járkálni. Egész nap tiszta idő volt; estve eső esett.

12. *Vasárnap.* Reggel elmentem a Somossy Náczi szállására Soldos Ferihez, — s haza jöttem; délig a felső Juraterián voltam; délután hasonlóképen. Esős borongós idő volt.

13. *Hétfő.* Délig egy adóságbeli pert kezdtem extrahálni (Ratkó

városának contra successores Sophiae Farkas), — délután tűz támadván a váczí útnál, az Expeditorral oda mentünk, s ott járkáltunk 5 óráig. Egész nap meleg felszeles idő volt; estve eső esett. Reggel egy embernek fejét vették.

14. *Kedd.* Délig Sessióban voltam. a gróf Kornis perét referálták, — délután Patay Jancsihoz, onnan vele együtt Patay Józsefhez mentünk, de ötet Fényes Józssival az útban találván, járkálni, onnan a theatrum eleibe cseresznyézni mentünk. Egész nap szeles idő volt, estve eső esett.

15. *Szerda.* Délig Ragályi Károlylyal járkáltam imitt-amott a boltokban holmit vásárolni, minthogy már holnap haza megyen; délután 5-ig a Horváthnak diktáltam a felső Juratérián, Kándó Kálmán is meglátogatott, 5-kor Sárközy s később Bónis Samu (már mint Censuratus) hozzám jöven, Jozsival elmentünk járkálni. Egész nap szép tiszta idő volt

16 *Csütörtök.* Délig Palotás voltam; délután 4-ig a zászlót festettem, 4-kor a Sententiákért mentem, s Patay Jancsival összetalálkozván, hozzámentem s ott mulattam, 6-ig; 7-ig Ónody Palival járkáltam. Igen kemény meleg volt.

17. *Péntek.* Délig pert extraháltam s el is végeztem; délután Patay Jancsival elmentem Patay Józsefhez, — onnat hazajöven a felső Juratérián Horváthnak diktáltam 11-ig NB. 7—9-ig a Wurmiban ujságot olvastam. 5 óráig igen meleg volt, akkor nagy szélvész támadt és sebes eső esett.

18. *Szombat.* Délig s délután 4-ig mindig Horváthnak diktáltam, holmi régi Documentumokat; 4-kor Ónody Pali hozzám jöven a gangon pipázgattunk. Egész nap eső esett s hives komor idő volt.

19. *Vasárnap.* Délelőtt 11 óráig irtam, akkor Ónody Pali és Szunyogh Józsi hozzám jöven, vélek járkáltam; — délután elmentem gróf Teleky Laczihoz, de ötöt otthon nem találván, egy darabig gróf Bethlen Imrével beszélgettem, azután pedig Bónis Samuhoz mentem; onnan Ónody Palival elmentem járkálni. Estve Horváth Miskának a felső Juratérián diktáltam. Meleg borongós idő volt; estve eső is esett.

20. *Hétfő.* Délig is, délután is mindig itthon voltam; estve felé elmentem a Wurmhoffba, onnan pedig Ónody Palihoz s együtt járkáltunk. Esős idő volt.

21. *Kedd.* Délig Palotás voltam; a nagy Báthory pert referálták a kir. táblán; a principálisom nagyon megpirongatott, hogy a háta megett eltaláltam szenderedni, a mit én igen nehezen vettem, s az ebédnél egy szót sem szólottam. Az egész ház észrevette, hogy valami bajom van, s az Expeditor délután nagyon kérdezősködött tőlem. Délután elmentem gróf Teleky Laczihoz, ott mulattam 5 óráig, akkor elmentem a Wurmhoffba, később Ónody Pali hozzám jöven, a gangon ültünk estvig, s onnan koquettiroztunk a kis Ottival. Borongós idő volt.

22. *Szerda.* Reggel elmentem a Gróf Teleky Józsefhez magyar ruhában, s megkérdeztem, ha a Juristitiumra nem parancsol-e velem, mert különben a napokban haza szándékozok indulni, melyre ő azt felelte, hogy sajnálja, hogy elébb nem tudta, hogy a Juristitiumra nem maradok Matkovichnál; elmehettem volna vele Szabolchba is a Restauratióra, de már más rendelkezést tett, hanem a Sz. Istváni terminusnak

az elején mindjárt menjek fel hozzá. Délután Recsky Bandival és Sárközyvel találkoztván, egy darabig cseresznyésztünk. Később pedig Ónody Palival kimentünk szekeret keresni a Hatvani utcán, de sehol nem kapván, egy németre bíztuk, hogy kerítsen. Esős, délután szép tiszta idő volt.

23. *Csütörtök.* Reggel kiadtam mosatni a mosónénak a krágliljaimat és a nyári nadrágomat, — s midőn még nem is álmodtam, akkor leptek meg Bónis Samuék azzal a hírrel, hogy már szekeret fogadtak 35 frtéért és lótartásért Ongáig, azért is csak készüljek; én tehát mindenemet összepakolván, s legelőbb is a Matkovich kisasszonyoktól s az öreg urtól is annak rendi szerint végbucsút vevén, délutáni 4 órakor kiindultunk Pestről hárman, én Ónody Pali és Bónis Samu, éjszakára Ónody Sígához jöttünk Domonyba, a hol egy reményünk mindjárt megcsalt, mert zabja egy csepp sem volt; mi pedig arra contóztunk, hogy vagy egy köből zabbal a Pali biztatása szerint megpakolhatjuk a szekerünket. Eckstein és Plathy is ott voltak. Igen meleg idő volt.

24. *Péntek.* Reggel Ónody Sígától elbucsuzván, tovább folytattuk utunkat s délre Gyöngyörsre jöttünk, a hol egy bizonyos Szepessyvel, a Samu atyának jó ismerősével találkoztunk, s itt egy kis nagyon frugális ebédet (t. i. egy porció hideg malacz pecsenyét) kapván, félig üres, félig tele hassal Kápolnára jöttünk hálásra, a hol már jobb vacsoránk volt, mert egy jó tál pörkölt hust készített a csapláros, de a milyen borsos volt a husa, szinte oly borsos volt az ára is. Itt ismét találkoztunk a Böszörményi Rósa testvérjével, a ki egy más fiatal emberrel ment Egerbe a Restaurációra. Szép tiszta meleg idő volt, délután egy kevés eső is esett.

25. *Szombat.* Reggel Kápolnáról megindulván, akarattunk ellen is Egeren keresztül igen rossz utban Tardra jöttünk délre, a hol éppen semmit sem kaphatván enni valót, miert hogy egészen félre való utban esik, kénytelenek voltunk Samuval a zsidó pecsenyéjéből jól laknunk, de Pali nem akart belőle enni; — annál fogva itt csak keveset mulatván, Ábrahámba mentünk a lovakat megetetni, a hol az egész faluban pénzért sem tudtunk egy szelet kenyert kapni, s szegény Pali kénytelen volt a turót kenyér nélkül enni. Innét tehát szinte nagyon vékony hassal indulván, éjszakára nagy égi háború között igen setétben Ongára megérkeztünk, de a Samu pajtásom nagy szomorúságára senkit is otthon nem találtunk; mindazon által a tiszteletes igen jó gazdálkodással volt hozzánk, s hamarjában jó vacsorát kapott a három üres hasu s erszényü utasnak. A mint Miskolczról kijöttünk — mindenütt egész az ongai teshalmokig nagy fekete borulat kergetett bennünket, s ott az eső nagy villámlások és mennydörgések között el kezdvén esni, a mennykő nagyon közel hozzánk lecsapott, úgy hogy egészen el vette a szemünk világát, — a szekeresünk bigott pópista levén, csak hányta magára a keresztet Ónody Pál pedig a teremttével intette a lova nógatására.

26. *Vasárnap,* Délig a megszorodott Samu pajtással járkáltunk az ő előtte igen becses emlékéü kertbe; s annyi vigasztalása mégis volt, hogy Lillácska tudván, hogy jövünk Pestről, ott hagyott

neki egy pár feselni kezdő rózsát, — 11 óra tájban egy kis jó Gábel früstököt kapván, s egy szekeret Nagyfaluib 8 forintokért megfogadván, ámbár nékem egyenesen haza kellett volna igazság szerint mennem, de az iránt a kis barna leány iránt való forró szeretetem, a Samuék erős kéréseivel együtt arra vettek, hogy vagy egy hétre Nagyfaluba eligérjem magamat; így tehát 12 órakor egy része karavánunknak szomorú, más része pedig reménnyel tölt minák között elhagyta Ongát. Tarczalnál előfogván a nagy zápor, mennydörgés és villámlás, ugyancsak paskolt bennünket Tokajig. Ezen malheurünkhöz még az is járult, hogy Tarczaltól Tokajig a Pali ágát szerencsésen elvesztettük. Mindamellett is estveli 10 óra tájban megérkeztünk mi Nagyfaluba, a hol mindjárt azt a véletlen rossz hírt hallottuk a Vice-Ispántól, hogy már Zabolchon, Balsán, Kenyézlőn, Vencsellőn és Zakkodon a cholera pestises nyavalya valósággal kiütött, s már több emberek hirtelen meghaltak benne. Délig szép tiszta idő — délután nagy égi háború volt.

27. *Hétfő.* Délig s délután 4 óráig a cholera dolgában Báró Perényi Sigmond Ugoesai kir. biztos levelét adtuk ki a 12. Sz. Biráknak, melyben azt írja, hogy azt a máramarosi szásosok hozták le a Tiszán Szabolch s Zemplén vgyébe. 4-kor Pali haza menvén Eszlárra, mi Samuval elmentünk Bekényékhez, s repesett a lelkem örömben, hogy valahára mégis megláttam az én kedves Katicskámat, a ki a sok hosszas betegeskedések után valóban nagyon meghagyta magát — Ott is vacsoráltunk. Vacsora ntán kimenvén az udvaron levő kis kertbe járkálni, ottan előhozta a Juczi által küldetett portraitemat, s dorgálni kezdett, hogy minek cselekszek olyan gyerekségeket, de én csakhamar kimenttem magamat, hogy az csupán tréfából esett, ha vajjon reám ismernének-e? s mondtam, hogy kár volt belőle olyan pletykát csinálni, mint a milyet ő mondott, hogy lett belőle. Azt is kérdeztem, hogyha vajjon a Pestről küldött levélkémet nem kapta-e? melyben ő semmitsem tudott; s így nem tudom hová vetette a balsora a szegény levélkét. A Portrait iránt pedig azt mondotta, hogy a Bátyám Samu fog velem beszélni. Dél előtt eső esett, dél után szép tiszta idő volt.

28. *Kedden.* Reggel egy darabig ismét írtunk a cholera dolgában, azután pedig Samuval lóra ülven Bónis Istvánnéhoz, onnan Bekényékhez mentünk, de már ők akkor, ámbár még csak 1 fertály volt 11-re, ebédelvén, itt kevés ideig mulattunk, hanem 12-ig Majos Daninak csaptunk egy visitet. Délután Samu kiment a mezőre, én pedig Hunyadival s Barnabással ismét Bekényékhez mentem, s ott mulattunk; ámbár nem kedvem szerint egész vacsoráig. Szép tiszta idő volt.

29. *Szerda.* Délelőtt a cholera dolgában Particularis gyűlés tartatván, annak megakadályoztatására két Vencsellő, Kenyézlő, Timár, Zabolch, Balsa, Lök és Eszlár bezárattattak, nem különben az egész vmegye a Tokajba való menéstől eltiltatott, s én így véletlenül Nagyfaluba rekesztettem, a mit én — nem nagyon nehéz szívvel szenvedtem, mindazonáltal készültem haza, de a Vice-Ispán csak azzal biztatott, hogy az Eszlári révén akár mikor által mehetek, — azonban délután Samuval és Barnabással Bekényékhez menvén, s ott Samu előhozván, hogy haza akarok

menni a K. kérésére lehetetlen volt, hogy még egy két-pár napra meg ne maradjak. Szép tiszta idő volt.

30. Csütörtök. Délig a cholera dolgában írtunk; délután Ónody Pali általjövén Nagyfaluba, az ő Bricskáján elmentünk Bekényékhez; s ott egy kevés ideig mulatván, haza jöttünk, lóra ültünk s Palit elkísértük az Eszlári határig. Esős, délután szép tiszta idő volt.

Julius 1. Péntek. Délelőtt Hunyadyval elszaladtunk Bekényékhez, s ott mulattunk 11 óráig, délután ismét írtunk s a kertben járkáltunk Samuval és Barnabással. Tiszta, de híves idő volt.

2. Szombat. Reggel az öreg Bónis kimondván a sententiát, hogy délután megyünk Kállóba, én Hunyadyval csak készülgettem, hogy Bekényékhez el megyünk búcsúzni — délután tehát én egy rossz bagázsias szekéren Hugyadyval s egy néhány csirkével, libával és kacsával megindulván N.-faluból szomorú érzések között indultam ki, épen úgy, mint mikor a kopót a koci után kötik, a nyiregyházi homokok felé Nagy-kállóba, s napszállatkor ide meg is érkezővén, Vályi Károly, Apagyi Pali, Becsky Lajos, Katona Lajos ismerőseimmel s részszertint barátaimmal találkoztam. Egész nap esős idő volt.

3. Vasárnap. Délig több hivatalos leveleket írtunk a cholera dolgában, délben gróf Teleki József a főispán Király Laczival megérkezett; — délután Patay Jancsi és Laczi is megérkezővén Pestről, mindnyájan kimentünk a Kállay Kristóf kir. kamarás Eliseum nevű kertjébe járkálni, s ott voltunk estig. Borongós híves idő volt.

4. Hétfő. Délig generális gyűlés tartatván a fő Ispán előlülése alatt, ott voltam; a lengyelek segítsége iránt felírást tettek a Szabolcsiak; délután az Archiváriussal az öreg Vályi Sándorral megismerkedvén a V. Archiváriussal Márczy Laczival együtt bementem az árchivumba s ott az Elenchusokat forgatván, a Verbules vezér maradékaira, bizonyos Vargyasi familiára találtam, s ott mulattam egész estig. Borongós idő volt.

5. Kedd. Reggel Ónody Palival találkozáván, gyűlés előtt elmentünk a Grófhhoz, s én ámbár idegen az ő megyéjekben ötet a Grófnak aufführoltam, — a Gróf nagyon nyájasan beszélgetett velünk, s tőlem kérdezősködött a szüleim felől, s egyszersmind meghagyta, hogy a Sz. Istváni terminusra azonnal menjek fel hozzá Pestre, — délután imitt-amott unalmasan töltöttem az időt, azután felmenvén az árchivumba, ottan bizonyos nagy-géresi Jászay familiára s hihetőképen atyámfiaira találtam. Estve Kállay Lillánál, a Kállay Gergely fősz. bíró leányánál aufführoltak. Tiszta idő volt.

6. Szerda. Délig gyűlésben, egész délután az árchivumban voltam, s ott a Prothocullumokat hánytam vettem. Tiszta, de híves idő volt.

7. Csütörtök. Délig is, délután is mindig az árchivumban voltam, s egynehány Jászay leveleket kikerestem. Délután a cholera tárgyában a királyi biztos Lányi Imre megérkezett. Estve a Lányi Jurátusával s Király Laczival savanyúvizetünk. Tiszta meleg idő volt.

8. Péntek. Reggel Király Laczi a Gróffal visszaindulván Pestre Szeged felé, mi is a Vicispánnal kimentünk Thétre a Vicispán jószágába

a Vispánnéhoz., a ki még a mult Szombaton Nagyfalut oda hagyván, Barnabással együtt ki jött oda. Délután Samuval kilovagoltunk Leveleken keresztül, a hol szinte szép jószágok vagyon, a Pókahegyi igen kelleme-tes, s egy anglus kerthez hasonló pusztájokra, Téthtől mintegy egy mértföldnyire, s onnan estvére nagy égháború s menykőhullások között Ibrony felé ismét visszajöttünk. Az eső bennünket Ibronytól fogva mindig vágott; s velem köpönyeg nem levén, úgy megáztam, mintha vízbe mártottak volna. Délig mérséklett, borongós, délután nagy meny-örgés, villámlás és záporosó volt.

9. *Szombat.* Reggel mindnyájan, még a Vicispánné is, kimentünk ismét a Pókahegyre, én Samuval lóháton, — ott is ebédeltünk, s a ménest és gulyát megnézegetvén, estvére ismét visszamentünk Téthre. Hives, felszeles idő volt.

10. *Vasárnap.* Reggel Samuval és Barnabással Bónis Menyérhez menvén vitre, ott mulattunk délig, többnyire a kertjében sétálgattunk s pipáztunk. Délután mi Barnával kocsira, Samu pedig lóra ülven, be mentünk ismét Kállóba. A város végén a katona őr nem tudván olvasni az utí levelünket, nagyon soká megvárakoztatott bennünket. Kállóba beérvén, az atyámnak azonnal levelet írtam, hogy én már Kállóból, míg a cholera tart, haza nem mehetek. Dél előtt s estve nagyon hideg; egyébiránt mérséklett idő volt.

11. *Hétfő.* Megúnván magamat, egész nap Márczy Laczinál olvasgattuk rész szerint a Perger »Magyarok eredetéről« írott munkáját, rész szerint pedig az archivumból kihozott holmi régi Diplomákat egész estveli 12 óráig. Mérséklett, változó idő volt.

12. *Kedd.* Reggel az archivumba bemenvén, onnét két Jászay familiát illető leveleket hoztam ki, s azokat irkáltam délig. Délután egy darabig aludtunk ő nála, azután pedig alkonyodtig Diplomákat olvasgattunk. Estve vacsora után Patay Laczi, Bónis Samu, Barnabás, Hunyady Sándor, én, Márczy Laczi, Becsky és Apagyí Pali elmentünk a szomszédban levő csárdába, a többiek savanyúvizetk, én pedig Barnával csak ott néztem őket 11 óráig; akkor hazamentem aludni, ők pedig a városra kószálni. Délig szép tiszta s meleg idő volt, délután sebes zápor eső esett.

13. *Szerda.* Az atyámnak még vasárnap írott leveletem — ma lévén a pósta nap, elküldöttem. Egyébiránt délig is, délután is Márczynál írtam Jászay leveleket. Igen meleg tiszta idő volt.

14. *Csütörtök.* Délig is, délután is Márczynál írtam Jászay leveleket. Igen s csaknem kiálhatatlan meleg volt.

15. *Péntek.* Reggel jókor a Vicispánné haza indult Nagyfaluba Barnabással, fájt hogy én is nem mehettem, . . . de — ezen fájdalmam még nagyobb tetéztetett; mert a Vicispán 10 óra tájban tudósítást kapván, hogy már Nagyfaluban is kiütött a cholera, nyomban két lovas embert küldött vágatva a felesége után, egyiket Nyíregyháza, a másikat Kótaj felé; de az egyik Nyíregyháza felé el nem mehetvén, minthogy már az be volt zárva, a másik ment el Pazony felé, s a Vicispánné vissza is tért éjszaka mintegy 3 órakor éjfél után. Én délig Márczynál

mulattam magamat, s délután jót aludtam nála. Samuék estve elmentek a csárdába s éjfélt után 3 órakor jöttek haza. Borongós, de igen meleg idő volt.

16. *Szombat.* Reggel Samuval lovagoltam, azután délig Márczynál Diplomát páriáltam, délután Samuval, Hunyadyval s Kelemen Gáborral együtt el mentünk Kállay Lillához; ott voltak Aradról bizonyos Somogyi leányok is annyostól együtt, (ez tulajdonképen Cornéli Tóni és Cornéli Sophie) a kiket szinte a kolera szorított Kállóba, itt aufführoltattam magamat Patay Laczi által, s vacsoráig nagyon unalmasan mulattuk magunkat; Eröss Ferivel az esküdttel is megismerkedtem. — Lilla meghívott bennünket holnapra a harangodi fürdőbe. Vacsora után a vendégfogadóba bemenvén, Kállai Károly szolgabíró, Kállai Miklóst és a híres Vas Megyeri Megyeri Pétert, a ki a primaeva occupatione minden Donatio nélkül birja Vas Megyert, s a ki egy néhány esztendőkket ez előtt egy embert elevenen megsüttetett, ott találtuk, s Martinovicsékat (a cigány neve) előhivatván, jó kedvünk kerekedett, s ott boroztunk éjfélt után egy óráig; akkor Kállaiék haza menvén, mi a Kállay Lilla s a pap leánya ablakai alatt Nachtmusikot csaptunk; a papné gyertyát gyújtatott s behívott bennünket, mi be is mentünk, s vagy egy fertályig ott mulatván, ismét visszamentünk a csárdába, s ott voltunk 3 óráig. — Nékem nem igen jó kedvem volt, s a pajtásaim hamar gyanítgatták mi bajom lehet. Alszeles meleg idő volt.

17. *Vasárnap.* Reggel Barnabással és Hunyadyval elmentem a templomba; onnan kijöven, délig Márczynál ujságot olvastam. Délután 4 óra tájban Samuval és Kállai Károlylyal kilovagoltunk a Harangodra; oda jöttek több Kállaiak is, Bónis Barnabás, Hunyady Sándor, Kelemen Gábor, Márczy Laczi és Zoltán Miska is, de a cigányok ki nem jöven, ámbár Kállay Lilla adott szava szerint compareált is, sehogysen mulattuk magunkat. Napszálltakor a Lilla kocsija mellett sebes troppban s caloppban haza vágatván, egy darabig véle s az aradi leányokkal sétálgattunk az utcán, haza jöven pedig, az atyámtól egy szomorú levelet kaptam, melyben panasolja, hogy már nálunk is Villyban, Erdő-Horváthiban, Szántón, Visolyban, Encsen és Sz. I. Baksán ki ütött a cholera; s így már szüleimtől, rokonaimtól s kedveseimtől is el levén zárva, nagyon megbúsultam. Véghetetlen meleg idő volt.

18. *Hétfő.* Délig Márczy Laczinál voltam s néki regisztrálni segítettem; délután 3-ig nála aludtam; azután pedig az Archivumban a Rákóczyhoz esküdt Zabolcsi nemesek neveit irtam ki magamnak a Prothocullumból. Patay Laczi az atyjával s Katona Lajos is megérkezett. Estve Márczynál egy *Meister Fuchs* nevezetű satyricus német könyvet olvastam. — Soldos Ferencznek láttam két levelét, melyben írja, hogy Nagyfaluban még eddig hála Istennek semmi nyoma sincs a cholérának. Igen meleg borongós idő volt, hajnalban s estve 10 óra után eső esett.

19. *Kedd.* Délig az Archivumban holmi nevezetes dolgokat irkáltam ki magamnak a Prothocullumból; délután egy darabig Hunyadynak segítettem prothocollálni, azután vacsoráig Nagy Károlynál beszélgettem.

Vacsora után az atyámnak levelet írtam. Csaknem egész nap szakaszonként nagy eső esett.

20. *Szerda.* Délig s délután is egy darabig Márczynál voltam, Estve felé Patay Vicispánnak a Borsodi Representátiót a cholera dolgában írtam le; estve Patay Laczival sokáig járkáltam a Kállay Lilla ablaka alatt. Igen meleg idő volt.

21. *Csütörtök.* Dél előtt Samuval és Barnabással ki voltunk kocsin a Harangodra fürdeni; délután elébb Patay Vicispánnak a Borsodi Representátiót írtam; azután pedig magamnak Báró Wesselényi Miklósnak a Szathmári gyűlésen mondott beszédét írtam le; estve 12-ig a csárdában mulattunk. Tiszta meleg idő volt.

22. *Pénteken s 23. Szombaton,* mindig Márczynál és Nagy Károlynál voltam, s ott beszélgettünk, estve felé ki voltunk járkálni az Eliseum felé. Kállay Lillánál is voltam Patay Laczival. Lilla ismét invitált bennünket holnapra a Harangodra. Meleg idő volt.

Lillától hazajövéen 10 óra után, Patay Laczinak, mint nótáriusnak segitettem a szomszéd vármegyéknek tudósításokat írni a cholera dolgában.

24. *Vasárnap.* Délig templomban voltam. Cornéli Tóni is (ámbár pápista) ott volt. Délután igen rossz launében voltam, s teljességgel nem akartam Samuékkel kimenni a Harangodra, hanem egy darabig Nagy Károlylyal beszélgettem, azután pedig kiültem az áltánra s ott gondolkoztam . . . A leányok haza jövéen a Harangodról, engem nagyon pocskondiáztak, hogy miért nem mentem ki, holott amint mondták, nagyon vigan mulatták magokat. Estve vélek sokáig sétálgattunk a holdvilágnál az utcán, s Hunyadyék a patika előtt nagy cántust csaptak, de a Vicispán szélylyel oszlatta őket. Száraz meleg idő volt.

25. *Hétfő.* Reggel az Ónodi gyűlés actáit az archivumból kivevén, azokat írtam délig is, délután is. Patayék mindnyájan haza mentek Madára. Estve a papnének nevenapja levén, az ifjúság mind oda mentünk, s Kállay Lilla is ott levén az aradi leányokkal, a Martinovics szép muzsikáján nagy tánczot tettünk éjfél utáni egy óráig, — én Cornéli Sophival magyart is tánczoltam s nagy bravourt kaptam. Kimondhatatlan meleg idő volt.

26. *Kedd.* Délig Márczy Laczinál voltam, délbe Samuval és Lónyay Pál úrral kikocsiztunk Kálló-Semlyénybe Kállay Alberthez, minthogy a feleségének Reviczky Annának neve napja volt. Itt csaknem az egész Kállay familia, s a Martinovics bandája jelenlevén, vigadtunk egész délután, — az asszony testvérével Reviczky Málival is megismerkedtem. Estve 7 órakor haza jöttünk, s az Eliseum mellett leszállván a kocsiról ott járkáltunk a réteken az öreg Bónissal és Vályival. — Vacsora után egész 10 óráig beszélgettünk az ablakban Kállay Lillával és a Cornéli leányokkal, Samu a kisebbnek nagyon csapta a court. Igen meleg idő volt.

27. *Szerda.* Délig s délután mindig a kassai országos gyűlés actáit írtam, — estve felé Lónyay Pál odajövéen Márczyhoz, vele sokáig beszélgettünk. Meleg tiszta idő volt.

28. *Csütörtökön és 29. Pénteken* többnyire Márczynál töltöttem

unalmasan az időt, estve Kállay Lillával a postamesternél Ferenczynél voltam, a ki atyafiságot tart a Jászayakkal, de ez más ág. Esős borongós idő volt.

30. *Szombat.* Délig Márczynál, estve felé Kállay Lillánál voltam, az aradi leányok végképen elmentek. Borongós idő volt.

31. *Vasárnap.* Reggel az atyámnak levelet írtam, délig az öreg Vályival az Árchivumban rakosgattam, — délután Samuval s Barnabással kimentünk a Harangodra, ott voltak: Bégányi feleségestől, a ki nagyon invitált hogy látogassam meg őket valamikor Napkoron, — Bogdányból Osváth feleségestől és egy szép leányával, Semlyénből Kállay Albertné és Tamásné Reviczky Málival és Kállay Birivel, a kinek egyik szeme üvegből van; — Elek Salamon, Kállay Lenczy és Károly, — ott mulattunk estig, haza jövén Kállay Lillánál mulattam 8 óráig. Igen meleg tiszta idő volt.

Augusztus 1. Hétfő. Reggel 4 órakor Samuval és Barnabással kimentünk agarászni a kállai mezőkre, de semmit sem találván nyolczkor haza jöttünk, — délig is, délután is mindig aludtunk, estve egy darabig járkáltunk az Eliseum felé, azután Kállay Lillához menvén, onnan Samuval egy csupor rózsát elhoztunk. Hajnalban nagy eső esett, egyébiránt egész nap borongós idő volt.

2. *Kedd.* Délig többnyire mindig a rózsát őriztük, mert Lilla Samuval (egy pár csókban) fogadott, hogy vissza lopatja. Patay Laczi be jött ismét Kállóba az öcscsével Bandival és Becskyvel a patvaristával; délután Samuval elmentünk Lillához, ott volt Reviczky Máli is; estve ismét Lillával discouráltunk az ablakban, vacsora után Nagy Károly is megérkezett a társzekerekkel, s ő mondta, hogy holnap Patayné is bejön egész háznépestől, s állandóan itt fognak mulatni; — egy darabig a csárdában hallgattam a muzsikát, azután lefeküdtem. Szép tiszta idő volt.

3. *Szerda.* Reggel Patayné két leányával, s Borbély Miská feleségestől, Patay pedig Jancsi kedves barátommal megérkezvén, többnyire az egész napot Jancsival töltöttem; a bátyámnak levelet írtam. Borongós idő volt.

4. *Csütörtök.* Délig Patay Jancsinál voltam, ebéden is ott marasztottak; — délután Jancsival Márczynál aludtunk, s az áltánról nézegettünk. Az aradi leányok a Bihar vármegyei őrvonalon által nem mehetvén, ismét visszatértek. Borongós esős idő volt.

5. *Pénteken s 6-kán Szombaton* többnyire az árchivumban olvastam, estve felé Patay Vicipán behitt a leányokhoz s megigérte, hogy holnap ha jó idő lesz, mindnyájan kimegyünk a Harangodra, s a cigányokat is kiviteti. A bátyámtól egy nagyon örvendetes levelet kaptam, melyben írja, hogy Gróf Schönborn által munkácsi 3-dik fiskálisnak már valósággal ki is neveztetett. Borongós idő volt.

7. *Vasárnap.* Délig az atyámnak levelet írtam, s a templomban voltunk mindnyájan; délben bejött Molnár Guszti és a Patay Jancsi sógora feleségestől, Kati húgával és Illosvay Linával, — délután mindnyájan kimentünk Harangodra. Utánunk Kállay Lilláék is kijövé az aradi leányokkal, eleinte csak az erdőben sétálgattunk, de annak utána

az öreg Pataynak is jó kedve kerekedvén, bementünk, a cigányokkal együtt a tánczó helyre, s ott nagyon kedvünkre mulattunk mindaddig, miglen a társaság el nem oszlott. Így a leánysereg haza kucsirozván, mi csak magunk maradtunk ott a fiatalság, s egy darabig még azután kuglizás közben savanyú vizeztünk, — végtére pedig mi is haza menvén, felmentünk Patayékhoz, s vacsora alatt ott mulattunk. Szép tiszta meleg idő volt.

8. *Hétfőn.* A Samu atyja s anyja el menvén Téthre, Patay Jancsin kívül mind nálunk voltak a fiúk ebéden, s meglehetősen becsiptek az asszúorból; délután Patay Bandi, Laczi, a Zoltán fiúk, Feri és Ödön, Hunyady Sándor, B. Barnabás és Márczy kimentek a Harangodra, s ott úgy leszívta magát, hogy a lételét sem tudta, s úgy hozták haza szekéren. Mi Samuval vacsorára Patayéknál voltunk, s én a szép K . . . mellett ülven, igen jól mulattam magamat. A viczispán estvére megérkezett. Borongós esős idő volt.

9. *Kedden.* Egész nap az árchivumban voltam. Estve Samuval lóháton kimentünk Kis-Kállóba Kállai Lenczihez Lőrincz napra; ott vidadtunk 12 óráig. Ott voltak Kállai Menyhért, Gáspár, Boldizsár, Leopold, Károly, Rudolf, Bertalan és Gergely, Zoltán Miska, Zoltán Feri és Patay Jancsi; 12-kor ismét haza lovagoltunk. Borongós hideg idő volt.

10. *Szerdán.* Patay Jancsi az anyjával el ment haza Madára, — én délig s délután is az Archivumban az öreg Vályival regisztráltam s az atyámnak levelet irtam, — estve Nagy Károlylyal járkáltam. Reggel híves idő s igen nagy köd, délután tisztább idő volt.

11. *Csütörtökön.* Ismét egész nap Árchivumban voltam, s ott Jászai Mátyásnak egy levelét és Teleky Mihálynak Szabolcs vármegyéhez írott Manifestumát lemásoltam. Estve Nagy Károlynál voltam azután vele együtt és Barnával elmentünk járkálni az Eliseum felé, s ott igen szép nefelejtseket találván, egy csomót elküldöttem Nagy Károlytól Patay Katuskának, a ki ennek utána köszönetét is kijelentette általa. Egész nap eső esett s híves idő volt.

12. *Pénteken.* Délig Márczynál voltam, — délben megérkezett az én kedves Jancsikám, s a húga K . . . ka maga meghívott ebédre, s nagyon szépen megköszönte a küldött nefelejtset, s mondotta, hogy akkor mindjárt vízbe rakta, hogy el ne hervadjon. Délután egy darabig Jancsival Márczynál aludtunk, azután járkálni voltunk. Délben eső esett egyébiránt borongós idő volt.

13. *Szombaton.* Egy kosárkát kezdettem készíteni a kis nak, s délig azt fábrilkáltam Márczynál, délután is egy darabig; — azután elmentem járkálni Jancsival, az atyjával, Zoltán Miskával és Jármy Tamással az Eliseum felé. Molnár Gusztiékat is találtuk, a kik már ezután szintén kállai lakosok lesznek. Samutól hallottam, hogy az atyjának levele érkezett, hogy Zemplén vármegyében parasztlázadás, s egész Dósa-világ van. Esős, hideg s komor idő volt.

14. *Vasárnap.* Délig templomban voltam; délután a Molnár Guszti nagy kérésére véle, Patay Laczival, Bandival, Zoltán Ödönnel, Vas Tamással és Kállay Lenczivel a Guszti czifra hintaján és a Lenczi

alkalmatosságán kimentünk a Kis Cserére, Kállay Gergely főszolgabíróhoz; a Guszti bátyját Gyurit is előtalálván az uton, őt is elvittük magunkkal; de őtet a hideg kilelvén, mindjárt haza ment; mi pedig az öreg Patayt Lónyay Pállal és Jármy Tamással ott találván, megfordultunk s kimentünk a Harangodra; ott találtuk Vay Istvánt is feleségestől; későbben jöttek Kállay Gáspár és Kállay Leó, a kiknek jó kedvök kerekedvén, vacsorára is ott maradtunk mindnyájan, épen Leó ment haza, de azzal az ígérettel, hogy holnap ismét meg jog jelenni X . . . úgy leszívta magát, hogy Én mint az ilyen korhelységekhez szokatlan, eleinte csak bámulva néztem a történeteket, de későbben Kállay Lenczi engemet is nagyon köröm közé fogott, mert elkezdvén bosszusan beszélni, hogy én őket csak kinevetem, s megvetem a társaságokat, kénytelen voltam közéjük elegyedni de a bort mindig az ágy alá öntöztem. — 12 óra után éjszaka a Guszti kocsija titkon előállván Guszti, én, Patay Laczi és Zoltán Ödön elszöktünk tőlök, s oda hagytuk a részeg compániát. Szép tiszta, de kivált reggel hives idő volt, éjjel pedig igen nagy sűrű köd volt.

15. *Hétfőn.* Délig Patay Jancsinál és Márczynál voltam; délután Jancsiékhoz bemenvén, K . . . nak a kosarat, melynek az egyik oldalán a Patay czimer, másikon pedig az ország czimere és P. K. betűk voltak kimetszve, által adtam, s szép köszönetet kaptam érte; — későbben oda jöttek Kállai Lillák és az aradi leányok is s mindnyájan kimentek a Harangodra, csak K . . . ka maradt itthol. Mi is ki akartunk menni, de a Samu atyja megboszankodván azon, hogy a fiai minden hír nélkül befogatták a lovait, elmaradtunk a társaságtól. Elmaradván tehát, egy darabig Nagy Károlynál beszélgettünk Vas Tamással, azután az árchivumban Jármy Tamással holmi pestises actákat keresgettünk ki, későbben járkálni voltunk. Hideg borongós idő volt.

16. *Kedden.* Délig Patay Jancsiéknál choleras tabellát készítettünk délután egy darabig Nagy Károlynál pipáztattam, azután az árchivumban olvastattam egész estvig. Vacsorán Samuval és Barnabással együtt Patayéknál voltunk. A Jancsi atyja haza ment Madára. Borult hideg idő volt.

17. *Szerdán.* Délig és délután is mindig az árchivumban olvastattam. A Vicipántól hallottam, hogy a Szent Istváni terminus el van oszlatva. Hives borongós idő volt.

18. *Csütörtökön.* Reggel Patay Jancsinál voltam, azután véle együtt elmentem Kállay Lillához, ott mulattunk 11-ig; 11-től 12-ig az árchivumban a korponai gyűlés actáit irtam, — délután 4-ig Márczynál aludtam, 4-től 6-ig ismét az árchivumban irtam. Jancsi elment Zoltán Miskával Téglásra Bekknéhez. Estve az áltánon a leányokkal beszélgettünk. Szép meleg idő volt, de reggel és estve igen nagy köd volt.

19. *Pénteken.* Reggel bemenvén a kiküldöttségi ülésbe, ott notáriusnak surrogáltak s délig fungáltam, délután prothocullumot készítettem. Estve felé a leányokkal sétálgattunk az Eliseumba. Tiszta idő volt.

20. *Szombaton.* Délig sessióban voltam és expediáltam, délután prothocullumot csináltam és a Palatinusnak egy felírást készítettem az iránt, hogy Szabolcsvármegyéből még azon kevés katonaságot is elvitték már a mely eddig ott volt a Zempléni lázadásoknak lecsendesítésére, és így a megyét minden őrizet nélkül hagyták. Estve elébb járkálni voltunk az Eliseum felé, azután Zoltán Ferivel és Kállay Lillával beszélgettünk a kapuban. A Lilla atyja testvére Szücs Györgyné igen jó Bertalan baraczkkal tractált bennünket. Tiszta idő volt.

21. *Vasárnap.* Délelőtt Patayékkal templomba mentem; de onnan a Deputáció Samuval együtt kihivatván bennünket, délig fungáltunk; délben Patayéknál voltam ebéden, délután egy darabig prothocullumot készítettem; azután Jancsi Téglásról előjövén, vele együtt elmentem az öreg Szatmárynéhez, a pesti agens anyjához, onnan pedig Kállay Lillához, ott mulattunk estig. Szép tiszta meleg idő volt.

22. *Hétfőn.* Délig sessióban voltam, — délután egy darabig prothocullumot készítettem; azután a Kállóba összegyűlt uraságok valamennyien kimenvén a Harangodra, alkonyodtig ott tánczoltunk, s igen jól mulattuk magunkat, — csakhogy kevés ideig tartott a multság. Vacsorán Patayéknál voltam, — vacsora után K . . . val sokáig nézegettük a holdvilágot. Hives borult idő, de igen szép este volt.

23. *Kedden.* Délig sessióban voltam; délután a prothocullumot elkészítvén, Márczynál egy jót aludtam, azután pedig Patay Laczival el menvén Kállay Lillához, ott mulattunk estig. Estve egy darabig Barnabással járkáltam, azután Patay Jancsinál mulattam. Borongós esős idő volt.

24. *Szerdán.* Reggel Patay Jancsinál, délig sessióban, — délután a porthocullum elkészítése után az árchivumban voltam. Tiszta meleg idő volt.

25. *Csütörtökön.* Délig Jancsival Kállay Lillánál, délután bent Jancsiéknál mulattam. — estve vacsoránál Martinovicsék Sámuel tisztelére meghuzván a szép muzsikát, le mentünk a csárdába, az egész ifjuság mind ott volt, — Kállay Lenczin nagyon sokat neveltünk. — Én csak 11. óráig maradtam ott, akkor haza jöttem. Szép tiszta meleg idő volt.

26. *Pénteken.* Délig sessióban voltunk. Délben a Vicsispán a neve napjára nagy ebédet adván a nagy sálában nagy gyülekezet volt nálunk s ebéd után a tánczhoz fogván, ugyancsak raktam magam is a vas bajuszú Zabólc portraitja alatt a kis Vay Esztivel a magyart, s még az öreg Pataynak is olyan kedve kerekedett, hogy maga is hozzá fogott a tánczhoz; de épen mikor legjobban vigadtunk, akkor hozták a hírt a Vicsispánnak, hogy a veje Lónyai László a határ szélén van s megbúsulván azon, hogy magához a városba se nem eresztheti, s még csak nem is beszélhet véle, vége lett a mulatságnak. Nékem Patay Katicska azt a complimentet mondta, valóban kevély lehetek a magyar tánczomban. Mind a mellett is nékem eszembe jutván a most esztendei, s most két esztendei Sámuel napjaim; lehetetlen volt az öreg Bónissal versent nem keseregnem. Igen szeles, hives idő volt.

27. *Szombaton.* Délig sessióban voltam, délben Patayék elmenvén hazulról, s az asszony az ebédre a lányaihoz maga meginvitálván, nagyon vigan ebédeltünk magunkban; egy bizonyos Kálmánczay nevezetű nemes ember is ott volt, s atyafiságot kötött velem, — ebéd után egy darabig bent discurálván, Molnárnéval ostábláztatván, s Katicskának a zsacsó selymét bontogatván az ő szobájokban, későbben elmentünk Vay Istvánnéhoz, de én ott elunván a sok asszonyi beszédeket magam egyedül hallgatni, csakhamar oda hagytam őket, s a prothocullomomat elvégezvén, kiültem az öreg Vályival az áltánra pigázgatni. Szép tiszta meleg idő volt.

28. *Vasárnap.* Délig sessióban voltam, délután 4 óráig a prothocullumot készítettem, azután a Jancsi testvéreivel mindnyájan elmenvén Molnár Gusztihoz Ágoston napra, ott tánczoltunk alkonyodtig. Elek Jancsi soló magyart is tánczolt. A leányok kivált pedig a Patay Katicska kérésére magam is bokáztam egyet et quidem magno cum applausu. Katicska ekor beteg volt sziv szorulásban s sokat szekiroztam Fodor Gusztival. Szép tiszta idő volt.

29. *Hétfőn.* Borbély Miska Madáról a Cserei Mihály Historiáját be hozván magával nékem által adta olvasni, — s én az írásához fogván, egész nap aztart irtam. Estve felé Barnabással és Márczyval az Eliseum felé sétálgattunk, s ott sok nefelejtset szedvén, a ránk szemközt jövő szépeknek elosztogattuk. Borongós, de csendes idő volt.

30. *Kedden.* Reggel ismét elkezdtem Csereyt írni; de a Deputatio behivatván, fungáitam délig. Délután prothocullumot készítettem és ismét Csereyt irtam. Tiszta meleg idő volt.

31. *Szerdán.* Délig sessióban voltam, délután egy darabig prothocullumot készítettem; azután a leányok mindnyájan a nagy sálába gyülvén, ott játszottunk egész estig. A Vicispán feleségestől oda volt Thétre, csak magam ebédeltem Patay Jancsival. Hives, borongós idő volt.

Szeptember 1. Csütörtökön. Reggel Jancsi Zoltán Miskával elment Téglásra, én délig sessióban voltam, délután prothocullumot készítettem, azután Csereyt irtam; — estve felé Márczyval és Barnabással elmentünk járkálni az Eliseum felé, s ott nagy rakás nefelejtset szedtünk, s azt a leányoknak elosztogattuk. Borongós változó idő volt.

2. *Pénteken.* Délig sessióban voltam, délután egy darabig a prothocullumot csináltam, azután Csereyt irtam. Szép, tiszta meleg idő volt.

3. *Szombaton.* Délig sessióban voltam, délután egy darabig a prothocullumot készítettem, annak utána Patay Laczival elmentünk Kállay Lillához, s ott mulattunk estig. Esős, hives idő volt.

4. *Vasárnap.* Délig sessióban voltam, ott a Borbély Miska kérésére a Patay Jancsi és Zoltán Miska Téglási utazását lefestettem, — délelőtt Jancsi elő jött, délután 1 óraker érkezett meg Szerencsy István a királyi Tábla Assessora mint királyi biztos, — ebéden s vacsorán is Bónis Vicispánnál volt. Volt vele három fiatal ember is, Tabódy, Csathó és a harmadiknak a nevét nem tudom. Ebéd után a nagy sálába játszottunk a leányokkal. Hives borongós idő volt.

5. *Hétfőn.* Egész nap Márczynál irtam, estve járkálni voltunk.

A királyi biztos sessiót tartván, Zabolch vármegyét csaknem egészen felszabadította a zár alól, s így a Vicispán is megígérte, hogy Csütörtökön mi is indulunk már valahára haza felé. Hives borongós idő volt.

6. *Kedden.* Reggel Patay Jancsival elmentem Kállay Lillához, s tőle egy pipa sinórt kaptam; onnan Jancsi elmenvén a testvérét Piroskát meglátogatni, én Borbély Miskával és Finta Marczival elmentem Steincz doktornéhoz, s ott mulattunk délig. Délután Márczynál voltam. Tiszta de hives idő volt.

7. *Szerdán.* Reggel Jancsi már végkép haza menvén Madára, elkísértem a Vártáig, — délben Patayéknál voltam ebéden, Szerencsy is ott volt. Ebéd után egész délután bent voltam a lányoknál, a Szerencsy Cancellistái is ott voltak, s az egyik flautázván egy lengyel mazurt, Katicskának nagyon tetszett, s nékem azt sugta, hogy azon nagyon jó coquettirozni, a mivel én azután sokat vexáltam egész délután. Estve Patayéktól elbucsuzván, s Jancsinak Katicskától egy levelet irtam, ki a Madai és Keresztúri szüretjekre nagyon meg hitt. Kállay Lillához is voltam bucsuzni, de nem találtam odahaza. Szép tiszta idő volt.

8. *Csütörtökön.* Reggel Kállóban mindeneket össze pakolván, s az öreg Vályitól, Márczitól és Patayéktól még egyszer elbucsuzván, 9 órakor Samuval és Barnabással együtt egy kocsira ülven kiindultunk Kállóból, s itt nagyon remarquable dolog az, hogy mikor a kapun kijöttünk P. Katicska még az ablakból is köszönt utoljára. Délben Király Telken ebédeltünk, s délután mintegy 3 óra tájban értünk haza Nagyfaluba, a hol Márjássyékat Sófival és Palival egész gyászban találtuk, minthogy az öreg Márjássy Sigmond a cholera-ban meghalálozott. Sófi körül nagyon taposott Kraynik Feri, s a mint hallatszott, meg akarja kérni Hat óra tájban összeszedvén a fiukat, elmentünk Bekényékhez Innen Majos Danihoz mentünk, — de nyugtom nem lévén, csakhamar haza hivatam Samut s Márjássy Sófi előtt nagyon jó kedvet kezdettem mutatni Egy kevésse hives, de tiszta idő volt.

9. *Pénteken.* Reggel Samuval s Barnabással együtt kilovagolván a mezőre, Samuval által futottunk Eszlárra Ónody Palihoz, de őtet otthon nem találván, megfordítottuk a kantárszárát, s délre vissza vágattunk Nagyfaluba; — délután Samu mindjárt Majos Danihoz menvén, én Barnabással s Márjássy Palival egy compániában Bekényékhez mentem, s ott a midőn még alig szólhattam a leányokhoz egy két szót, az öreg Bekény kiszólitott magához pipázni s ott in longum et latum disserálván a cholera-ról sok időmet el lopott; mig végtére jó éjszakát mondtam nekik, s Majos Danihoz mentünk egy kevésse pipázgatni. Szép tiszta idő volt, s ez volt az a nap, a melyen életemben még legkedvem szerintébb tölthettem az időt.

10. *Szombat.* Reggel Samu a sógorával Máriássy Pistával vadászni menvén, én a kis Palival és Barnabással Zabolchra által lovagoltam Mudrányékhoz, a hol igen szívesen láttak bennünket, s teljességgel nem akartak haza ereszteni éjszakára, — de én holnap haza szándékozván okvetetlen menni, minthogy az atyám egészsége felől is rossz híreket hallottam, teljességgel nem maradhattam. Említettem Pepinek, hogy Pes-

ten mit hallottam felőle, s hogy én nagyon pártját fogtam. Haza jövet Palinak az arczát nagyon felütötte a ló a fejével. Estve Samunak említettem, hogy tegyen rendeléseket, hogy holnap haza mehessen, de ő nagyon rimánkodott, hogy még ha csak egy nap is mulassak nála, mert ha én vele nem vagyok, semmi gyönyörüségét nem találja semmi-
ben. Igen szép tiszta idő volt.

11. Vasárnap. Reggel ámbár az eső nagyon szakadt is, mindazáltal Kocsin Samuval elmentünk a templomba Templom után a Vicispán az öreg Patayné testamentomát adta a kezembe, hogy a benne történt hibákat igazgassam meg, s délig és délután 3 óráig azzal töltöttem az időt, a mikor az idő szépen kiderülvén, elmentem Samuékkal Bekényékhez, s ott mulattam estig Minthogy azzal a szándékkal voltam, hogy holnap haza menjek; de —

12. Hétfőn. Egész éjjel s egész nap szakadván az eső, a Samu megújított kérésére, s azon ígéretére, hogy holnap maga is elkísér Szántóra, ismét ott maradtam, s egész nap ki sem mehetvén a házból, a testamentomot igazgattam. Estve elbucsztam Máriaússyékól.

13. Kedden. Reggel a Samu szüleitől hosszas alkalmatlanságomért engedelmet kérvén, Samuval és Kelemennel a Cancellistával kiindultunk, s a templom mellett megállván egy kevéssé, beszaladtunk Samuval Bekényékhez még egyszer elbucszni Samu a Zombori csárdánál jobbnak látván vágya enyhítésére előbb Ongára menni s azután jönni Szántóra, kardját felkötvén bátorságnak okaért, lóra ült, s elvágta-tott Onga felé; én pedig délre Tályára jöttem, a hol találván Samut a bátyámat és Török Jósit, a Samuék szekerét vissza eresztettem, s délután vélek valahára haza jöttem kedves szüleim s testvéreim közé, a kiket Istené legyen a dicsőség — ily vészes környül állások között is épségben s egészségben találtam, épen az atyám gyengélkedett még egy kevéssé. Ekkor hallottam Tályán Horváth bátyámtól, hogy 400 s egynehányan, Szántón pedig az atyámtól hogy itt 613-an haltak el a cholera-ban. Délig esős s váltózó, délután szeles idő volt.

14. Szerdán. Egész nap itthon voltam, s Török Jósi és Pósa Gábor feljövén hozzánk, itt beszélgettünk. Délután Samu előhozta ismét a portrait históriát, de én abban hagyattam vele. Esős idő volt.

15. Csütörtökön. Délig a német Aurórárt olvasgattam; délben Bónis Samu ígérete szerint megjelent, s ebéd után nagyon keveset mulatván, azonnal elment haza Nagyfalu-ba. A bátyám Samu reggel elment Koriáthra Domonkos szolgabíróhoz, estére vissza jött. Reggel esős, délután derült idő volt.

16. Pénteken. Reggel, Kazinczy Laczitól tegnap levelet kapván, neki válaszoltam, — délután egy darabig Liszkay Andriossal beszélgettem azután Samu bátyámmal lemenvén a Plebánoshoz, ott pipáztunk. Délig tiszta, délután esős idő volt.

17. Szombaton. Reggel Gyarmatival és Pólival a László bátyám leányával kimentünk a Bogárra, a László bátyám szőlőjébe; ott voltunk délig; ott láttam az Ujjvári papnét Balog Ábrahám-nét is; — délután Mihály bátyámnál és Török Jósinnál voltam. Borongós idő volt.

18. *Vasárnap.* Reggel templomban voltam. Templom után a plebánossal kimentem Kérbe ebédre Bárczay Ferencz urhoz. Ott beszéltek, hogy Kassán és Szalánczon két embert felakasztottak, a kik a Zempléni lázadásban részt vettek; a Kassait Breznainak hívták s kálvinista ember volt, és a bíróságnak azt kívánta, hogy a 109-dik Soltár átka fogja meg. Tiszta, de hives idő volt.

19. *Hétfőn.* Délig olvasgattam. A bátyám még elment tegnap a tokaji vásárra, — déltájban fel voltam a kocsigyártóhoz a Weiser bricskáját megnézni az atyámmal, — délután a zászlót festettem. Tiszta meleg, de szeles idő volt.

20. *Kedden.* Reggel az atyámmal Koriáthra mentem Domonkos főszolgabíróhoz, ott volt Putnoky Jósi is feleségestől, — ott mulattunk estig. Az utban két szép fekete lovat láttunk a Visolyi Kasznárnál, s haza jövén mindjárt commendáltuk is Samunak. Kevésbé hives, de tiszta idő volt.

21. *Szerdán.* Reggel Samu Török Jósival elmenvén Visolyba, a lovat csakugyan meg is alkudták 330. v. forintokért, s el is hozták, — én délig festettem, — délután többnyire a lovak nézésével töltöttük az időt. Estve Samuval Mihály bácsinál voltam. Borongós változó idő volt.

22. *Csütörtökön.* Reggel 10 óráig Patay Jancsinak levelet irtam, melyben tudtára adom, hogy Sz. Mihály napja táján alkalmasint meg fogom látogatni, — 10-kor a Samu lovain bementünk Tályára, ott a levelet a postamesternek Kardos Samunak által adtam, melynek utána bementünk a városba Szabó Károlyhoz, de ő épen már készülvén Legyes Bényére Zalayhoz a Directorhoz, én mindjárt Horváth bácsihoz mentem, s később Samu is oda jövén, s egy darabig Ninával beszélgetvén, ebédre haza jöttünk. Szegény Kövér Danit nagyon beteges állapotban találtam. Ebéd után én egy darabig festettem, azután feljövén hozzánk Szerviczky Gyuri Tolcsváról és Pósa Gábor, később pedig Désy Pista és Török Jósi, vélek együtt lementünk Jósihoz, s ők ott kártyához ülven én feljöttem. Az atyám ismét rosszul lett. Szép tiszta, de nem nagyon meleg idő volt.

23. *Pénteken.* Délig Kovács Ferencz és Gyarmathy nálunk levén, vélek beszélgettünk, — délután én egy darabig festettem, azután H. néni N . . . val ide jöttek s 5 óráig itt mulattak, 5—6-ig a jegyzeteimet irtam. Estve az atyám jobban lett. Szunyogh Vajdáról azt írja, hogy ott még mostan uralkodik legjobban a cholera. Igen szép meleg idő volt. Samu Vajdára ment.

24. *Szombaton.* Reggel T . . . vel kimentem a szérüs kertbe, megnézni, hogy tisztítják a szérüt, azután délig olvasgattam, — délután egy darabig a zászlót festettem, azután Liskay András hozzám feljövén vele együtt lementünk Mihály bátyámhoz, onnan Török Jósihoz, ott mulattunk estig. Szép tiszta meleg idő volt.

25. *Vasárnap.* Templom előtt feljött hozzánk az ifjú Butykay János Eperjesről és Kovács Ferencz; együtt elmentünk templomba, — templom után az atyám Butykayékkal együtt el ment Kérbe Bárczay Ferencz urhoz, — én délután lementem Mihály bátyámhoz, onnét Török Jósihoz, onnat Pósa Gáborhoz, — a kitől jövén felfelé, Balogh Miklós

bátyámmal találkoztam, a ki ment haza Nagyfaluba, — tőle alig vettem búcsút, azonnal Kazinczy József urat találtam elő az utcán, a kit Gyarmatival együtt felkisérvén a házához, vacsorán is ott marasztott bennünket, s a zemplényi Revolutióról sokat beszéllett, — nevezetesen hogy Szulyovszkyt milyen kinosan ötétek meg, — nevezetesen a maga tulajdon Jágere vezette reá az embereket, s ötöt egy ingben gatyában kiugratván az ablakon, ottan össze tört üvegeken tánczoltatták mezitláb akkor az egyik szemét egy tót kivette egy acéllal s úgy tartotta eleibe a tenyerén, hogy nézze a másikkal, és annakutána úgy verték agyon; a leányába pedig karót ütöttek, mely az oldalán jött ki, s mind a két mejjét levágták. Reviczky szolgabíróval magával ásatták a sirt, s kezét lábát elvágták, úgy temették el elevenen, stb. — de fel is akasztottak már közülök vagy 60-at, kik között egy táblabíró, Tasnády Székely nevű és egy Szenczy nevű nemes ember is fityeg feleségestől. Szép tiszta meleg idő volt.

26. *Hétfőn.* Délig mindig a zászlót festettem, — délután felmentem Kazinczy úrhoz, s ámbár nagyon szivesen hitt is Redmeczre magával, mindazonáltal a bátyámmal szándékozván munkácsra Csütörtökön, ezen kívánságát nem teljesíthettem; — ekkor mondta, hogy a gróf Teleky a Kazinczy Ferencz egy fiának neveltetését magára vállalta; Kovács Ferencz is oda jövé, bementünk együtt Mihály bácsihoz, ott volt az atyám is, s nagyon rosszul lett. Estve 12 óráig Aurórárt olvastam. Igen szép meleg idő volt.

27. *Kedden.* Az atyám egész nap fekvődvén, délig vele beszélgettem; délután Samuval bementünk Tállyára, ott mulattam Horváthéknál estig. Székely J . . . i is ott volt, estve N . . . át is el hoztuk magunkkal haza, a Samu készülleteit varni segíteni. Vacsora után vele együtt lementünk Mihály bácsihoz kukoriczát fosztani. Horváth bácsi is ott volt. Szép tiszta meleg idő volt.

28. *Szerdén.* Reggel Szegény Csuka Feri barátom hála Istennek már egészségesebb állapotban hozzám jövé, vele együtt lementem Pósa Gáborhoz, s ott mulattunk estig. Feri nagyon panaszkodott Bónis Samura és Fáy Ábrisra, hogy a betegsége alatt soha nem látogatták meg. Estve ide jött Domonkos szolgabíró és Gyarmathy, s itt vacsoráltak, de hálásra lement a főbíró Gyarmatyhoz. Szép tiszta meleg idő volt.

29. *Csütörtökön.* Ámbár úgy volt szándékunkban, hogy reggel elinduljunk a bátyámmal Munkácsra, mindazáltal a bagáziás szekér ki nem készülhetvén délnél előbb, azonban

okt. 11-én bemutatja Kassán a megyei zászlót. Igen tetszett.

12. okt. Kéni Balogné írja meg, h. milyen bálók készülnek mádon?

16. decz. A vacsoránál említette a gróf (Teleki Jós.) hogy a báró Bedekovich archivumában a Szilágyi Mihály m. országi Gubernator Decretumát, mely még eddig sehol sem találtatott volt, eredetiben megtalálta, s igen nagy öröme volt rajta.

Több nincs 1831-ből.

Az eredeti hun-scytha jegyekkel irt naplóból másolta

CZÉKUS LÁSZLÓ.

Az 1832-dik esztendő.

Boldog asszony hava 1-ső napjának Vasárnap lett reám derülésével, Istenem segedelmével reggeli 6 órakor a törvény tanulásának folytatásához fogtam s 9-ig azt cselekedvén, 9—2-ig az elkezdett csesersznyemag kosárkát metszegettem, s ámbár Laczi gróf vagy egy fél-óráig nálam mulatott, azt el is végeztem, az aljára egy nefelejtset, az egyik oldalára az ország czimerét, a másikra a koronát, s a négy szögletére az 1832-dik esztendőt vágtam, s ebédre lemenvén, azt a Guszti gróf kisasszony sótartójjára helyeztettem alattomba, — az ebédhez leülvén, a kisasszony mindjárt észrevette s azt sokáig nézegette, s ámbár a mint vélem gyanította is eredetét, mindazonáltal nem szólott semmit, hanem a mellette ülő vendégeknek mutogatván, az ebéd végeztével magával el is vitte; ebéd után Kapczy s Máriássy hozzám jöven, a correpetícióhoz kezdetünk fogni, de egy kevés szünidőt kívánván magunknak adnunk, együtt elmentünk egy kevésé sétálgatni a Duna partra, s ott a zajló Dunán keresztül-kasul hajókázó merészeket nézvéen vagy egy fél óráig, visszajöttünk s 7-ig correpetáltunk, 7—8¹/₂-ig a fehér hajóban voltam, s onnat Idrányi Jancsival hozzám haza jöven 9-ig a Csokonay elegendes verseit olvasgattuk, 9—10-ig pedig magamban pipázgattam s teljes meglegegedéssel dalolgattam; a vacsorához lemenvén, ott a Guszti kisasszony igen szépen megköszönte a kosárkát, s az egész grófi ház nagy dicséreteit halmozta reám, csudálták munkámat s emlegették ügyességemet, a grófné azt mondotta, hogy már sok a féle munkákat látott, de olyat még sohasem. Laczi említette, hogy pipákat is tudok metszeni, s megkért, hogyha időm lesz, neki is készítsék egy kosárkát. Vacsora után csakhamar lefeküdtem. Délben gróf Teleky Domokos megkínált, hogyha tetszik, az ő helyén a nemzeti bajvivó oskolában tanulhatok bajtvivni. Kemény hideg fagyos idő volt.

2. *Hétfőn.* 9—11-ig correpetíciónk volt, 11—2-ig definitiókat irtam a Jusból, ebéd után a gróf számára három leveleket irtam le tisztán Patay és Bónis viceispánoknak és Doboka vgye tisztségének, 7—10-ig és vacsora után 12-ig Just tanultam. Kemény hideg fagyos idő volt.

3. *Kedden.* 6—9-ig Just tanultam, 9—12-ig correpetíciónk volt, 12—2-ig Definitiókat irtam a Jusból, 4—6-ig Just tanultam, 6-kor a fehér hajóba mentem, onnat egy pipadohány kiszívása után mindjárt haza jöven 9¹/₂-ig Sárközivel Just tanultam. Vacsora után csakhamar lefeküdtem. Kemény hideg idő volt.

4. *Szerdán.* 6—9-ig Just tanultam, 9—12-ig correpetíciónk volt, — délben a grófné lehivatván az Asszonyi egyesület állapotjáról való értekezést adta leirni; ebéd után pedig a gróf a megholt Esztergomi Érsek Rudnay Sándornak egy kötelező levelét adta lemásolni s vidi-málni, melyben az asszonyi Egyesületnek míg él minden esztendőben 100 ezüst forintokat ajánl, — 9 óráig azokat irtam, vacsora után 12-ig Just olvastam. Kemény hideg s fagyos idő volt.

5. *Csütörtökön.* 6—9-ig Just olvastam, 9—12-ig correpetíciónk

volt, — délben a grófné ismét irni adott abban a dologban, a melyben tegnap irtam, egy egész árkusnyit, — ebéd után Bekény Pista hozzám jöven s 7 óráig vélem beszélgetvén nem írhattam, hanem ő elmenvén 7—9-ig azt irtam, — vacsora után 12-ig Just tanultam. Hideg fagyos idő volt, a Dunának szélei szélesen befagytak.

6. *Pénteken.* 6—9-ig Just tanultam, 9—12-ig correpetitióknk volt, — délben a grófné ismét irni adván, délutáni 5 óráig irtam, akkor elmentem egy kevéssé a fehér hajóba, ottan Fogarassyal és Baranyayval beszélgetvén egy darabig, haza jöttem s 11-ig Just tanultam. Hideg, de gyengébb idő volt.

7. *Szombaton.* 6—9-ig Just olvastam, 9—12-ig correpetitióknk volt; — 12-kor a gróf felküldvén hozzám a Cassino árendásának Tekuschnak egy kötelező levelét 171 üveg asszú borok ára felől, azzal elmentem a Tekuschhoz a Duna partja felé, a hol egy darabig Máriaassyval és Kapczyval a Dunát néztük, de Tekusch holnapra tevén a fizetés napját, minden siker nélkül lett expeditióból visszajöttem, — ebéd alatt Király Laczi megérkezett, — ebéd után a gróf, gróf Reviczky Ádámnak két titkos levelet adott tisztázni, azzal a meghagyással, hogy senkinek se mutassam, — az egyikben a Kállay Esperest Zbiskó Imre dolgáról vett tudósítását közli a Szabolcsi Vispánnak Bónis Sámuelnek, hogy tudniillik ő a Szabolcsi középponti küldöttség ülésében a só és katona kérés alkalmával azt mondotta volna (a mint Kállay Kristóf állítja), hogy a Felsőnek már semmi gondja sincs ő rájuk; — a másikban pedig a királyhoz s hazához való eddigi hűségét előszámlálván, a Szabolcs vgye által a Lengyelek mellett újabban tett felírást hire nélkül esettnek jelenti. Ezeket leirván, ismét a Zbiskó dolga iránti levelét Bónisnak adta lemásolni, s 9 órára ezt is leirtam. Vacsora előtt s után részszerint Király Laczival beszélgettem, részszerint tanultam 12-ig. Király Laczi említette, hogy a Palatinális Cancelláriában most nem sokára, a mint az ott levő bátyja Czere Benjámint említette, vacantia fog lenni. Engedt lágy idő volt, s az eső is kezdett szemezni.

8. *Vasárnap.* Reggel azon leveleket intitulálván s a grófnak által adván, 9—12-ig correpetitióknk lett volna, de a gróf Laczi feljövén hozzám 11-kor eltöltötte velünk az időt; — 12 után Tekuschhoz mentem, a ki is 100 ezüst forintot lefizetett, a többit pedig máskorra halasztotta, azt adván okúl, hogy néki a kulcsáron még bizonyos követeléseik lesznek, — azokat az asztalnál által is adtam a grófnak, — ebéd után mindjárt 4-kor Máriaassy Menyus, később Sárközy s Jakovics Jósi hozzám jöven Menyussal egy darabig tanultunk, de azután csak elhaszontalankodtuk az időt; — a grófné Laczi által egy-egy sors és bemenetel biléet ajándékozottatott kettőnknek a Collegámmal a ma estve a 7 választó fejedelmeknél tartandó asszonyi egyesület báljába való bemenetelre, — a vacsoránál a Guszti Comtesse mellém ülven, nyájasan kezdett vélem beszélgetni s két vagy három izben kért a boromból és vizemből; 10¹/₂-kor mindnyájan a bálba menvén 2-ig ott mulattunk. Szép fényes bál s leirhatatlan nagy gyülekezet volt. Sok mágnásság megjelent, de derogálván nékik a nemességgel tánczolni, vélem együtt

csak néma bámulói valának a mások jó kedvének. — A Matkovich leányok is ott voltak, s a mint észrevettem, megvárták volna, hogy megtánczoltassam őket, s Emma azt is szememre vetette, hogy újesztendőkor nem voltam hozzájuk hálálkodni, de én nem sokat hajtván a dologra, a kis Matkovich Tóival, a ki egy pillanatnyira sem hagyott távol magától, töltöttem, még pedig utcunque az egész ottlétemet. Általában az egész tréfáért nem adtam volna K—m egy pillantatát; 2-kor haza jöttem s szerencsésen lenyugodtam. Keményebb idő volt.

9. *Hétfőn.* Magyar ruhába öltözvén, a terminus felviradátával templomba mentem Te Deum laudamusra; de annak elejét sem lévén békeséges türesem bevárni a kis Kárászszal a Septemvir fiával elmentem a vgye gyűlésébe, a hol a nádor ülven elől, a vgye küldöttségének az ország rendszeres munkái iránt tett véleményeinek a kereskedést illető pontja iránt nagyon szép debattok történtek, kivált a 30-adok iránt, melyeknek meghatározását a nádor egyedül a király Jussainak állított lenni; de utoljára abban egyeztek össze Péchy Imrének és Méreynek erős vitatásai után, hogy azt a helytartótanács határozza meg mindig az ország előtt adandó felelet terhe alatt. Innét 11 után haza jövén, a gróf által adatott munkát irtam, — ez volt a gróf Majláth János ezen czimű munkájának »Der Ungarische Landtag im Jahre 1830« általa lett Recensiója. Ebéd után 4-ig Just tanultam, 4—7-ig correpetitionk volt. Király Laczi haza ment azzal az ígérettel, hogy egy hét mulva ismét bejön; 7—11-ig Just tanultam. Lágy enyhült idő volt.

10. *Kedden.* Reggel 9-ig Just tanultam, 9—1-ig Sessióban voltam; az új Personálist Mérey Sándort beiktatták; nagyon szép beszédet tartott mind a Táblához, mind a Prókátorokhoz, mind pedig az ifjusághoz, — de az ifjuság, minthogy a Sztankovich elfogadó magyar beszédjére Deákul felelt, nagy meglepetlenségét mutatta ki, 1—2-ig és 3—4-ig Just tanultam, 4—7-ig correpetitionk volt; Máriássy Menyus nem volt jelen, 7—11-ig a Just extraháltam kérdésekre is készültem, 11—12-ig Just tanultam. Lágy gyenge esős idő volt. B. Vay Miklós nálunk ebédelt.

11. *Szerdán.* Reggel sár levén, Sessióba nem mentem, hanem délután 2 óráig mindig Just tanultam és extraháltam, — ebéden gróf Dégenfeld Ottó granatéros hadnagy volt nálunk, — a grófné említette, hogy ma a nádorné is el fog menni a bálba, s ebéd után ide fog jönni, — a mint meg is történt, 4—7-ig correpetitionk volt. Idrányi is itt volt; 7—8-ig a fehér hajóban voltam, Sárközy, Gombos Guszti és Bernáth Gazsi is ott voltak, 8—9-ig és 9¹/₂—11-ig Just extraháltam, vacsorán gróf Dégenfeld és a Sámuel gróf volt nálunk feleségestől, s minthogy bálba készültek, rajtam s a gróf Józsefen kívül mind parádében voltak. Estve vacsora után 12-ig Just tanultam. Sáros lágy idő volt.

12. *Csütörtökön.* 6—9¹/₂-ig Just extraháltam, 9—1¹/₂-ig Criminalis Sessióban voltam, — a gróf Vay úri székének két nemes ember ellen folytatott büntető perében a Judicaturát leszállították, — ebédig s ebéd után 4 óráig Just extraháltam. 4—7-ig correpetáltunk, 7—9-ig a fehér hajóban voltam; Bernáth Gazsi, Máriássy, Sárközy, Gombos Guszti és

Fogarassy is ott voltak, beszélgettünk s észre sem vettem, úgy el folyt az idő. — A gróf a vacsoránál említette, hogy Trencsín Vgye nagyon kemény Rescriptumot kapott azért, hogy a Lengyelek mellett ismét representált. Vacsora után 11-ig Just extraháltam; 11—12-ig Just tanultam. Kődös lágy idő volt.

13. *Pénteken.* 6—11-ig Just tanultam, 11—1-ig magamat és Idrányit rajzolgattam plajbászszal; ebéd után 4—7-ig correpetitiómk volt; 7—8-ig a hajóban voltam; 8—10-ig Just extraháltam; a vacsoránál mondotta a Jeanette Comtesse, hogy Hideg Ábrahám Tabularis Proca-tor ma 4 órákor agyonlőtte magát; vacsora után Petrovics bizonyos 3 Martiny Mihályt illető leveleket adván vidimálni, azokat vidimáltam. 10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ -ig Just tanultam. Kődös lágy idő volt.

14. *Szombaton.* 6—11-ig Just tanultam; 11—2-ig extraháltam; ebéd után 4—7-ig correpetitiómk volt, 9—12-ig ismét Just tanultam. Kődös lágy idő volt.

15. *Vasárnap.* 6—9-ig és 10—2-ig Just tanultam, — ebéd után a gróf irni valót adván, 8-ig Kálniczky Pataki Professornak, Zabolch Vgyének és Helmeuczynak a tudós társaság Perczeptorának szóló leveleket s a Ludovica Akadémia számára Dvornikovics által ajánlott tőke-pénz kamatjának lefizetéséről szóló nyugtatványt irtam és vidimáltam, 8—10-ig Sárközy Jósi nálam lévén a Jegyzőkönyvből némely jól töltött napjaimat olvastattam neki. Király Laczi ismét bejött Pestre. 10—12-ig Just tanultam. Fagyos idő volt.

16. *Hétfőn.* 6—9-ig Just tanultam, 9 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ -ig Sessióban voltam, két bécsi kereskedőnek Győr városa ellen folytatott adóssági perét referálták, 4—7-ig correpetitiómk volt, — Szabó Miska volt nálam, s a bátyámtól Munkácsról köszöntést hozott; 8—12-ig Just tanultam. Hideg fagyos idő volt.

17. *Kedden.* 6—9-ig Just tanultam, 9 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ -ig Sessióban voltam; ma is a tegnapi per folyt, s a várost egészen absolválták, mivel a követelt 40,000 forint ára borokat a Francziák beütésekor 1809-ben nem a Mgtus megegyezésével, hanem csak prédaképen foglalták el. 4—7-ig correpetitiómk volt; 7—11-ig Just tanultam. Hideg fagyos idő volt.

18. *Szerdán.* 6—9-ig Just tanultam, 9 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$ -ig Sessióban voltam; való perek referálódtak és Szombathely városa ellen a püspökségnek, hogy a város lakosai serteshúsokat ne árulhassanak; s a szántó-földekké változtatott szőlőkből mind dézmát, mind terragiumot (kaszapénzt) fizetni tartozzanak, — az első alól a város, minthogy az a Jus Regáléra nem tartozik, felmentetett, a másikban elmarasztaltott. Ugyanekkor fefordult az a kérdés is, hogyha p. o. az özvegy az ura által kötött Contractusok erejénél fogva perbe idéztetik, s ez azon Contractusok egyikének invaliditójára nézve a K. Táblán pert kért, s a Cancelláriára recurrál, hogy addig míg azon per bé nem végeztetik, minden más ellene kezdetű perek szünjenek meg, az csak akkor lehet, ha vagy az Actorátusa már meg van állapítva, vagy a per már a meritumban van; — ha pedig az özvegy Concursust hirdetett, minden adósságot követelő perlekedők oda utasítatnak, ha csak már végső Executio nem

volt nékie insinuálva, — 4—7-ig correpetitiónk volt, — az atyámtól egy nem igen örvendetes levelet s commissiót kaptam, a min nagyon megbúsultam, — de azután Király Laczi egy más jó hírrel valamenynyire megörvendeztetett, hogy t. i. a Palatinalis Cancelláriából Kis Ferencz elszándékozván menni, mostan recurrálhatok, — 7—9-ig Recursust készítettem a Nádor Ispán eö herczegségéhez, 10—12-ig Just tanultam. Kődös lány idő volt.

19. *Csütörtökön.* 6—8-ig Just tanultam, $9\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ -ig Sessióban voltam, a Görgey perét referálták, az alperest absolválták. Rakovszky a Primatialis assessor megholt. A testimoniumaimat ki akartam venni a Janitortól, de az ugy eltévedt, hogy teljességgel reá nem akadhatott; 4—7-ig correpetitiónk volt, 7—8-ig a fehér hajóban voltam, 8—12-ig Just tanultam. Lanyha lány idő volt.

20. *Pénteken.* 6—8-ig Just tanultam, $9\frac{1}{2}$ —1-ig Sessióban voltam, a Nagy Szombatnak a K. Fiscus ellen és a K. Fiscusnak Klobusiczky ellen való perét referálták. A Testimoniumot ismét kerestetem, de reá nem tudott akadni, — ebéd után Matkovich Tódi volt nálam, s megigértette velem, hogy vasárnap meglátogatom; 4—7-ig correpetitiónk volt. Király Laczi haza ment. Máriássy Menyustól 5 ezüst forintot kértem kölcsön. 7—8-ig a fehér hajóban voltam, 8—9-ig Bónis Samunak az atyám levele következtében egy levelet kezdettem írni, 9 — $9\frac{1}{2}$ -ig a gróf Laczi ide fel levén, a holnapi báljokba meghívott bennünket; azt mondotta, hogy a grófné elfelejtette az öcsémet mind eddig ajánlani, de most újra megigérte, hogy fogja. 10—11-ig ismét a levelet irtam, mely a következő: — »Édes Samum! Hogy ezen Pesti nagyon unott, s most már egyedül a Censurára való készüléssel foglalatoskodó életemben, ha csak egy két örvendeztető soraidal is meg ne találj, s hozzád karácson előtt utasított levelemre se válaszolj, — s így mind magad, élted románczos történeteivel, mind lakod pragmatika históriája előttem mennyi ideig rejtve maradjon, őszintén megvallom tőled nem vártam volna. — Ámbár könnyen hiszem, hogy te a beállott bachanáliákat terveid kedvszerintibb sikerével töltvén mint én, a tőled annyira elzárt, s következőleg csak semmi emléküvé vált hajdani czimborádat figyelmed bureaujából könnyen kisikamíthatod.

Én a mint most említém, egyedül az Elementa, Decisiók s Corpus Juris füttyei szerint járván a kalamajkát, — a mult héten magát főbe lőtt Hideg Ábrahám, — s tegnap reggel meghalálozott Rakovszky Primatialis Assessor lelkeivel, csak mint egy felvilágból nézem a bonton reglementjei szerint elébb tovább szeleskedő elegáns ifjak furcsa-fokuságát, s akár méla morfandba szegezzen szeméimet Jurateriális palais-n sárga falaira, — akár nagy hősi szellemmel szórjam szét dalaim mysantropicus verseit, annak pókhálókkal bronzirozott szögleteibe, — te mindazonáltal elmeképzeteim minden vonatjaiba úgy be vagy szöve fonva, mint a juniusi Pesti utazásunk sok zápor esőkkel és viszontagságokkal terhelt lefolytába, az Ongán hagyott egy pár fésző rósának ahndungos elérése.

Mostan barátom egy barátságos dolognak a teljesítésére kérek,

melyet hogy te igaz jó szíveddel meg is fogsz tenni, semmi kétségem. Az öcsém a Gárdába a Vgyénk által recomendáltatván, — s a Gárda kapitánynak a Mtgos grófné által is ajánlitatván, felette hasznos dolognak látom, ha őtet a tettes alispán ur kedves urad atyád, nékem igen kegyes jó uram, Sebess kapitánynak is ajánlani méltóztatna. Ezt a te kérésedre, a ki az öcsém mind tanulási, mind magaviseleti conduitját is jól ismered, bizonyosan megteszi, — s ez által mind a szegény öcsém könnyebb bejuthatását kiváltképen eszközlöd mind pedig engemet, barátságod állandóságának ezen csalhatatlan bizonyosságával véghetetlen lekötelezel magad iránt.

Ezen barátságos kérésem elődbe terjesztése alkalmával, még a rólad itt Pesten s Pest környékén szárnyaló hírek megérintését is piakulumnak tartottam volna elmulasztani. Barátom Boris! a szerint már te jegyet váltottál L-val, s a mi horrendó-mirandó-ridendum vissza is küldötted nékie. Melyet én azon szöke kis Lánon szánakodóktól, kik között riváljaid is találkoznak, hallván, mosolygás nélkül meg nem állhattam, gondolom te kacagni is fogsz rajta. Ha pedig én — mint én, az elmúlt idők elgondolására magamat orron fogva vissza vonzom, könnyen ily sonettre fakadok:

Egy domb nyugszik a Tiszának
Meredek partja felett,
Nedvétől még a gyáva is
Kaphat bátor kebelet.
(Sziklás nyírok földje termi,
A minden borok felett
Világszerte hírt s nevet nyert
Tokaji szőlő levét.)
Már csak első látása is
Örömet hoz, s gondot űz,
But feledtet, lelket éleszt
Vig kedvet, vig kedvel tűz,
Tokaji hegy annak neve,
Alatta a Tiszának
Sóval terhelt kék habjai
S a Bodrog egybe vágnak.
(Éjszakra a hegy allyának
Musttól ázott bérézei
Láncszem módra folyó gyomrát
Töltik a föld érezei)
Keletre, délre, nyugotra
Itt a szerencsi várig
Hat a szemlélődő szeme,
Amott csalfa határig,
Mely homályos ellenleplet
Vet a szem érejenek

S elcsukja bájos látását
Zabolch kies terének.
Távolabb a hegytalipának
Síkra terült aljába
A nádas Takta habjai
Esnek a kék Tiszába.
S a hármás egyesült testvér
A Tisza, Takta, s Bodrog,
Partját tördelő folyamja
Lassú csendben kúdorog.
Imitt amott csapatonként
Lombos tölgyek állanak
A faluk szomszédságiban
Rozs tengerek habzanak;
Melyek között rendes körben
Némelykor szerte szítva
Száz halmok állnak őseink
Nyomdokit bizonyítva,
Ált ellenben ezen hegygyel
Hol a Tisza holt ága
Tükrébe megtörve pattan
Vissza a hold világa,
Közel egy zöld berek mellett
Látni egy ház falait
Ott töltöttem én éitemnek
Legszebb s legjobb napjait.

(Haec tamen sub rosa.) köztünk maradjon a szó. Egyébiránt édes Samum, míg az Isten bennünket együvé vezérlene, csókollak, s kedves szüleid alázatos tisztelete mellett maradok igazhív barátod J. P., — ezt leírván ide ezen jegyzőkönyvbe 12-kor lefeküdtem. 1 $\frac{1}{2}$ -ig Just tanultam. Kődös idő.

21. Szombaton. Reggel 5—8-ig Just tanultam, 8—9-ig az atyám-

nak levelet irtam, hogy a vett levele következesiben Ternyeit kerestem de nem talaltam, s hogy Dani irant irjon a grófnénak, denique hogy penzt kuldjön, s a Bónis Samunak irott levelemmel egyutt a postára felteven, Sessioba mentem s ott voltam 1 óráig delután; két violentialis pert referáltak, a Nagy-Váradí káptalannak Pécsi Ferencz és Illosvay László ellen, az elsőt convincáltak, a másíokban az actiót condescendáltatták, minthogy a tilalmas nem volt kitáblázva, — a Sessióból jöve Zoltán Ferivel, Eöddönnel és Becskyvel találkoztam, ezen utóbbi mondta, hogy Patay Jancsítól nekem levelet hozott. Délben ebéden mindnyájan a gróf Sámuelnél voltunk, minthogy a grófné a bálhoz készülven, oda le minden kihordattatott a szobából, — 4—7-ig correpetitiónk volt, 7-kor a gróf Laczi kétszer is meghíván a bálba, felöltöztem, s a collegámmal egyutt lementem, — igen pompás és fényes bál volt, maga a Palatinus és Palatinusné is jelen volt az egész Pesti mágnásság nagyobb részivel, az ifjuság mind czipőben s strimpfliben volt, úgy hogy az egész bálban alig voltunk 7-en vagy 8-an csizmában, — éjfél után 1 óráig ott bámultam őket, akkor lefeküdtem, — a Palatinusék csak 11 óráig mulattak, Ha ezen napomat, a ma két esztendeivel egybevetem, be sokkal másféleképen töltöttem akkor az időt. Ködös lány idő volt.

22. *Vasárnap.* 6—9-ig Just tanultam, 10-kor elmentem Matkovich Tódihoz s 12-ig nála mulatván, 12-kor vissza jöttünk hozzám, s innen Ternyeyig egyutt mentünk; Ternyeynek az atyám levelét általadtam, a ki nagyon ígerte minden tőle kitelhető szolgálátját, s kérdezte, hogy eddig miért nem látogattam meg, — ebéd után 4—7-ig correpetitiónk volt, 7-kor a fehér hajóba, onnan pedig a Jehához menven, ottan 9-ig Kelcz Vinczével, Szmracsányi Laczival, Keczerivel, Zsarnayval, Szontagghal, Matyasovszkyval és Klestinszkyvel a Jusból disputáltunk. 9—12-ig Just tanultam. Ködös lány idő volt.

23. *Hétfőn.* 6—9-ig Just tanultam, 9—1-ig Sessióban voltam, a Testimoniumomat valahára még is kivettem a Janitortól, — 4—7-ig correpetitiónk volt, 7—8-ig tanultam, s a tanulásban elszunnyadván 9-ig aludtam, 9—12-ig ismét Just tanultam. Ködös lány idő volt.

24. *Kedden.* 7—9-ig Just tanultam, 9—1-ig Sessióban voltam, 1—7-ig correpetitiónk volt, 7-kor lemenven a Laczi grófhoz, oda jött a kis Kárász is, s Laczin a ki a Károlyi István által adatott bálba maskarában készült, csaknem a pukkadásig neveltünk, ő elmenven a bálba, én oda le 9-ig Diplomákat és Feszleret olvastam, — 9—10-ig és 11—12-ig Just tanultam. Ködös lány idő volt.

25. *Szerdán.* 6—9-ig Just tanultam, 10—11-ig a Septemvirális Táblán voltam, a mely Cziráknynak a lába fájván, otthon a maga pompás szobájában tartatott, s olyan galánt ember volt az Ország Birája, hogy bennünket Jurátusokat leültetett, 11—12-ig a királyi Táblán voltam. Patay Jancsítól levelet kaptam, 4—7-ig correpetitiónk volt, 7-kor Szontágh Dani, Nyeviczkey Jósi és Felföldi — hozzám jöven, s mint nevem napján megköszöntven, ezen barátságok jelének kimutatásáért való szives köszönetem után 8-ig a Jusból disputáltunk; 9—10-ig aludtam, vacsora után 12-ig Just tanultam. Ködös lány idő volt.

26. *Csütörtökön.* 6—9-ig Just tanultam, 10—12-ig a Septemvirátuson voltam, a Kardos Samu perét referálták, s a felperes keresetében elmarasztották szegényt, 4-kor lementem a grófhhoz, s meginstáltam, hogy a Palatinus Ő herczegségének recommendáljon a Cancelláriájába, a melyet ő igen kegyesen meg is ígért, csak arra kért, hogy menjek el Stofferhez a Palatinális Secretáriushoz,, s tudjam meg a dolog miben létét, s hogy mi módon kellessék azt előmozdítani, — azt ugyan mondá, nem tudja ha nem fog-e ellentállani, hogy protestáns vagyok, mert már van ott egy protestáns Czere, mely kegyességét én alázatosan megköszönvén 7-ig conceptáltam, 7—9-ig Ovidiusból próbálgattam holmi hexametereket magyarra fordítani, Vacsora után egész 11¹/₂-ig beszélgettem a collegával. 11¹/₂—12-ig Just tanultam. Kődös lány idő volt.

27. *Pénteken.* 6—9-ig Just tanultam, 9-kor elmentem az Inkey házhoz a Palatinus Secretáriusát keresni, de ott azt a tudósítást kapván, hogy Budán van a várban, oda mentem a Cancelláriába, de ott ismét a szállására igazittatván, a parádé piacon levő szállásán kerestem fel, a ki is igen becsülettel fogadott, s azt a választ adta, hogy még nem bizonyos, ha lesz-e vacantia a Palatinális Cancelláriában, mert annyi igaz, hogy a Septemvirális Tábla Prothocollistája a Pensiója iránt már a Recursust beadta, s annak a helyére Kis Ferencz Palatinális Cancellista szinte recurrált, de még az egész dolog a Resolútiótól függ, azt pedig a pensiókra nézve nehezen szokták kiadni, — és hogy egyenesen a nádor ő herczegségéhez kell folyamodni. Innét Balogh Imréhez mentem, de őtet otthon nem találván, vissza jöttem Pestre, s 1 óráig Just tanultam, — 1-kor a grófnak a viselt dolgokról relátiót tevén, ő is csak azt mondta, hogy tehát várakozni kell. Ebéd után 4—7-ig correpetáltunk, 7-kor lemenvén a hajóba Sárközy Jósával a ki most jött elő Bényéről, Pál napjáról beszélgettem egész 9 óráig, 9—10-ig ismét nálam beszélgettünk, 10—12-ig Just tanultam. Fagyos hideg idő volt.

28. *Szombaton.* 6—9-ig Just olvastam, 9—11-ig Sessióban voltam, 11—12-ig Just tanultam, 12-kor a gróf Commissiójából Tekusnál voltam, a még hátralevő 45 ezüst frtok és egy néhány krok által vételére, de délutánra tette a terminust, 4-kor tehát ismét elmenvén a kulcsárral hozzá, azt valósággal meg is fizette, s én a grófnak általadtam, 7-ig correpetáltunk, 7-kor a hajóba menvén ottan Baranyaival össze találkoztam, a ki említvén, hogy Bónis Károly már két hete, hogy itt van Pesten, s még csak ki sem volt a szobájából, — azonnal felkerestem véle együtt az Arany Sasnál, s ott nagyon pirogattam, hogy miért olyan vad ember, s miért nem látogatott meg; de azzal mentette magát, hogy nem tudta, hogy itt vagyok; ő egyébiránt Patvarista a Torna vgyei v. ispánnál Ragályi Ábrahámnál, — 9-ig ott mulattam; akkor haza jöttem s 11-ig Idrányi mulatott nálam, — a grófék mindnyájan Budán voltak bálban a Palatinusnál, de a gróf 10 után mindjárt haza jött, 11—12-ig Just tanultam. Délig fagyos, délután lány havas idő volt.

29. *Vasárnap.* 6—9-ig Just tanultam, 9-kor Nyeviczkey Jósi

és Szontágh Dani hozzám jöven, practicus juris kérdésekből censeálgattuk egymást egész délutáni 1 óráig, 4—7-ig correpetitiónk volt, elvégeztük a Just, 7—9-ig a fehér hajóban voltam, 9—12-ig ismét Just olvasgattam. Sáros ködös idő volt.

30. *Hétfőn.* 7—8 $\frac{1}{2}$ -ig és 9—10-ig Just tanultam, 10—12-ig Idrányival beszélgettem, 12—2-ig ismét Just tanultam, — ebéd után 3—4-ig a gróf részére irtam Zabolch vgyének, Kis Lajosnak az Erdélyi jószágai igazgatójának, és egy plébánosnak leveleket. 4—7-ig correpetitiónk volt, 7—9-ig ismét irtam, 10—12-ig Just tanultam. Sáros ködös idő volt.

31. *Kedden.* 6—8-ig Just tanultam, 8-kor a gróf lehivatván, Budára küldött Döbrentei Gáborhoz, a magyar tudós társaság titoknokjához, s ott irtam délután a m. t. társaság alapítóihoz leveleket, a kik az ajánlott tőkepenézek kamatjaival még adósok, s azokat magammal elhoztam a grófnak aláírás végett, — ebédután 4—7-ig correpetitiónk volt, 7-kor Sárközy Jósi jött hozzám, s vele együtt lementem a fehér hajóba s ott azt hallván a Matkovich Jurátusától, hogy Lósy is recurrál valamely dologban a Palatinushoz, ezen dolognak kifürkészése végett Lósyhoz mentem, s tőle megértvén azt, hogy ő csupán csak a Jászok között tartandó Restaurációi előlépések végett recurrált, nála mulattam egész 9-ig, s a Jusból censeálgattam, de nagyon sok kérdésekben el akasztgattam; — 10—12-ig Just tanultam. Reggel fagyos, azután tisztább napos idő levén, felengedt, s sár volt.

Bőjtelő hava 1. Szerdán. 6—8-ig Just tanultam, 8-kor az aláirt leveleket által vevén a gróftól, azzal az üzenettel mentem Döbrenteihez Budára, hogy a pénztárnok által beadott jelentést kérném el, — itt délután 2 óráig ismét azon levelekre a titulusokat irdogáltam, s a nevezett jelentést Döbrenteitől által vevén, azt a grófnak kezeihez szolgáltattam. Az ebéden említette a grófné, hogy Bécsben mostan valamely nagyon szép pasquillusok vagy gúnyfestések jöttek ki az ott lakó magyar mágnások equipageai iránt; — ebéd után 4—7-ig correpetitiónk volt, de elébb a gróf lehivatván Helmezyhez, a magyar tudós társaság pénztárnokához küldött a végett, hogy a kamatokkal 1831-ki január 1-sőjétől még adósok neveit a kamatok mennyiségével együtt venném ki, s Kapczyval együtt el is mentünk a Deronházhoz, de azt otthon nem találtam, — menet Brégert előtaláltuk, a ki is mutatta a Trenchén vgyéhez irott kemény Rescriptumot, melyben ő felsége a Lengyelek által hozzájuk irott köszönő levelet is felkivánja. 7. után ismét lemenvén a hajóba, s ott Zsarnayval és Szentiványi Miklóssal beszélvén, elmentem Helmezyhez, a ki eleintén nagyon durván kezdett fogadni, de azután egész udvariassággal beszélt s a kívánt írást által adta, — én ezt a grófnak által adván, egy pár személyek kihagyása miatt holnap ismét vissza hagytam menni, — ezután lementem a Jeánhoz, s ott 9-ig Kelcz Vinczével, Szmrecsányi Laczival és Csapó Jancsival, későbbben Jakoviccsal s Helmezyvel beszélgettem, ezen utóbbival leginkább az általa kiadatott Jelenkor nevű újságról, s annak a publicum előtt lett kedveségéről. Jakovicstól hallottam, hogy Kandó Nina meghimlősödvén, meg-

ragyásodott (nagy malheur!). Vacsoránál említette a gróf, hogy azt pengetik, hogy Erdélyben Dieta akar lenni, s hogy a m. országi csak ezután lesz októberben. 10—11^{1/2}-ig Just tanultam. Reggel egy kevésbé megfagyott, de azután felengedt.

2. *Csütörtökön.* 7—9-ig Just tanultam, 9-kor elmentem Helme-czyhez, s azon irást elhozván, bevittem a grófnak, de ő früstöknél levén, sokáig való reá várakozásom után letettem az asztalára; 10—11-ig Just tanultam, 11-kor a gróf lehivatott s két irást adott a kezembe az egyiket a magyar tudós társaság jövedelmeinek, költségeinek és pénztára állapotjának laistromát, azzal a meghagyással, hogy azt magam irjam le, a másikat pedig, a mely Bónis v. ispánnak szólott az iránt, hogy a király uralkodásának 40-dik évén tartandó országos megköszön-tésére Zabolch vgye is nevezzen ki küldöttséget Bécsbe a többi vár-megyékkel, avagy legalább felirással tegye meg a köszöntést; — ehez hozzá volt még mellékelve a Nádor levele is, melyben a gróft mint főispánt ezen dolognak eszközzésére felszólítja, s a még ahhoz csatolt egy más mellékletben az a nevezetes, hogy a mint a felségnek tudtára adták, hogy meg fogják köszönteni, azt felelte, hogy talán jobban illéne ha majd csak az 50-dik esztendejében köszöntenek meg, — azzal a hozzá tétellel, hogy azt Sebők is leírhatja, — én a magam munká-ját 2 órára elvégeztem. — A gróf ebéden nem volt itthon. A grófné csaknem az egész ebéd alatt mindig a király dicséretéről folytatta a beszédet, nevezetesen azt mondotta, hogy ő tökéletesen megvan a felől győződve, hogy a felségénél jobb, kegyesebb, s a közjót jobban és tökéletesebben kívánó ember nincsen a földön, s hogyha népe javáért elevenen meg kellene is magát égettetni, még azt is kész volna meg-cselekedni (?); — s hogyha nékie teljes választást adnának is, ő egy uralkodóért sem cserélné Európában, — Laczi erre azt felelte, hogy ő mint uralkodónak jobban szeretné az Anglus királyt; — Petrovics erre azt felelte, hiszen az csak egy matróc; 4—7-ig correpetitiónk volt; Thomka Laczi is itt volt, s megkért bennünket, hogy vegyük be őtet is a társaságunkba; — 7—8-ig a Kis György volt nálam, s nagyon unalmasan töltöttem vele az időt, 8-kor pedig Sárközy Jósi hozzám jövéen 9-ig rendes szokás szerint véle holmi régi jó órákról beszélgettünk. — — — 10—12-ig Just tanultam. Sáros esős idő volt.

3. *Pénteken.* 6—9-ig Just tanultam, 9-kor borbélyt hívtam s megnyirvatván magamat, s szépen megberetválkozván, Patay Jancsinak e következő levelet írtam:

»Édes lelkem Jancsim! A Becslytól küldött leveledet januárus 25-kén vevén, igazság szerint már régen kellett volna reá válaszolnom de a censurára való készülés, s a mellett a mindennapi Sessióba való járás annyira elfogják az időmet, hogy alig van napjában egy-két szabad fertályom, s így levén a dolgok környülállása, sem nem haraghatasz, sem nem csudálkodhatsz, ha azt írom, hogy a bátyádnak küldött, s nekem kezembe jött leveledet mással küldöttem, s nem személyesen vittem el, — de még azon sem, ha azt mondom, hogy a mióta Pesten vagyok, még sem nem láttam, sem nem beszélhettem véle, kivált ha azt is meg-

mondom, hogy kivéven Sárközy Jósit, egyetlen egy jó ismerősömet vagy barátomat sem tudom (legalább practice) hogy hol lakik. Ezeket előre bocsátván, tőlem lett vig elszakasztatásodat hírül adó leveled már nem tett bennem oly meglepetést, mint talán magad előre gondoltad, — mivel már az előtt jóval mind az atyádnak mind a megyének épen én irtam meg esküdtté lett kineveztetésedet, s azon alkalommal magam is szándékoztam neked Jósival egy gratuláló diplomát készíteni, de dolgaim miatt ezen tervem is semmivé levén, csak a Jósié mehetett el hozzád. Azt édes Janim! hogy mennyire óhajtottam feljöveteledet, s mennyire sajnállottam s sajnálom most is, s fogom is, hogy azon édes, s ezen sok bámész némettől, csalfa pénzhalászóktól, s schwärmerisch érzelmektől darázs módjára zúgó Budapest városában laktomban egyedül vigasztaló reményemtől sine fine megfosztattam, szironyozott sok beszéddel, nem annyira reménylem, mint erősen hiszem, hogy nem szükség elődbe terjesztenm. De ennek így kellett lenni, — itt hasztalan minden okoskodás, — az Isten akaratjáról az ördög sem tehet, — hanem már mostan csak az a kérdés, hogy mikor látjuk magunkat, mert a Tisza hús-vétig is, s azután is mindig csak a Tokaji hegy alatt fog folyni, Pálom pedig allhier marad, s hasztalan eregeti nagy zélussal a Duna hajjai között sokat jelentő de kevés sikerű forró soupirjait. A mi Sárközy Jósit illeti, ő mostan is a hajó-utczában Sárközy főnótáriusnál lakik. Tronfba csak ennyit ír neki, hogy elviszi a Farkas a Julit, több nem kell, — azonnal schach-matt. Mi mindennap együtt vagyunk, s viszonyosan vigasztaljuk egymást, s bár miserable helyzetben nyögünk, lelkünk azonban mindig frisch und munter. Egyébiránt áldjon meg a Krisztus, — szüleid s testvéreid alázatos tisztelete mellett csókollak ezerszer, s vagyok néked édes Janim, örökhív barátod J. P. msk.

Ezt elvégezvén, ebédig Just tanultam, ebéd után 4—7-ig correptioniónk volt, — 7-kor Menyussal lementem a fehér hajóba, s ott Szúnyogh Jósival és Sárközy Jósival találkoztam, későbbben valami Demetrovics nevű Censurára készülő Juratus megkérvén, hogy ötet censeáljam meg, egy egész óráig censeálgattam, s nagyon keveset tudott, s csak azt mondotta, hogy most látja ő milyen keveset tud, — valami Perviz nevűvel is megismerkedtem Sárközy által, — későbbben Szűcs Péter a medicusokkal disputálván a felől, hogy a Sidókat a medicusok báljából kizárni igazságtalanság, nagy douceurrel hallgattam 9-ig, akkor haza jöven 10-ig Just tanultam, — a vacsoránál beszélte a Guszti comtesse, hogy Benyiczky Adolf csakugyan elveszi Bónis Jeanit, s Laczi azt mondotta réá, hogy sohasem lesz Benyiczkyvel szerencsés. — Vacsora után egy kevéssé Petrovicscsal beszélgettem, s az egy kevéssé kapatos János nevű inasunkon sokat nevtünk, ennekutánna még vagy két levelet Kövyből elolvastam, s elaludtam. Esős sáros idő volt.

4. Szombaton. 6—9-ig Just tanultam, 9-kor a gróf lehatván, egy levelet adott a kezembe, hogy azt mivelhogy a cselédjei el vagynak foglalva, ne sajnáljam gróf Károlyi Györgynek az Üllei útra elvinni, — én ámbár ha az esőnek szakadása miatt nem a legnagyobb örömmel is megtettem s azon üzenetjét Károlynak, hogy tiszteli a grófot, meg fog

jelenni, a grófnak referáltam is; annakutána 10 - 11-ig ismét Just tanul-
tam, annakutána pedig Idrányi Jancsi hozzám jöven, nékie holmi bará-
taimnak írott leveleimet s a következő még husvét után írott verseimet
olvastam :

I.

Ha te tudnád szép angyalkám
Fekete szemü K--kám
Éretted mint dobog szívem
Örökre maradnál hívem --

Meg ah bizonynyval megszánnál
S fájdalmimnak írt nyujtanál
Sőt tudom könnyet is ejtnél
Ha látnál s rám tekintenél.

Hó szín kebled tej tengere
Alatt rezgő szivedere
Megesne egy érte hívem
Epedő más rokon sziven.

Vélem kérnéd az egeket
Oszlassák a fellegeket
Éltem felett, -- s bűba merült
Napom legyen végre derült.

Szép szemed égő szikrája
Fényt lövellne homályára
Keblemnek, -- s ajkad rózsája
Hajnalt deritene rája.

Meglágyulna keménységed
Megenyhülne hidegséged
S szívemnek ajkad hajnala
Boldogságot mosolygana.

Ha tudnád! mennyi éjjelem
Virraszt álom nélkül velem?
S látnád megáradt könnyemet!
Mellyet nyugvó párnám temet:

De így a messze távolban
Szíved keményszik mind jobban
S jéggé vált hideg kebeled
Engem végképen megfeled.

Igy nyilai a bánatnak
Hegedt sebeimbe hatnak
S sirom szomorú fűzfája
Nyujt csak enyh balzsamot rája.

II.

Amott a bércz oldalában
Hol langy szellő lengedez
S lábainál hűs árnyékban
Tiszta forrás csörgedez.

Ott ah! ott pillanthatám meg
Egy nyári est enyhében
Utóljára szép Katimat
Nyugalmam édenében!

Hol a messze kéklő hegyek
Aljáig nyúló téren
A hanyatló nap sugári
Fénylenek egy kis éren --

Ott láttam az esti szellő
Kellemes fuvalmával
Lengve miként jázdodozott
Éjjszin sötét hajával; --

Hol az elmc ábrándozik
A száz színbe öltözött
Búza virág, sárga gyopár
Pipacs, s szarkaláb között; --

Ott láttam mint csókolgatta
Piros ajkát s kebelét
S leplével mint haboztatta
Mejjének téj tengerét.

Hol a szemek andalognak
A láthatár körében
Tempeként elnyúló halmok
S völgyek báltengerében?

Ott láttam mint inogtatta.
Kezében a most vágott,
Álhatatosság színébe
Burkolt búza virágot? --

Hol? a Lélek magán kívül
Ragadtatva elmerül
S fohászival a teremő
Színe elibe terül; --

Ott láttam s hajh' reményeim
Az ott csergő patakknak
Habjai közt elsimulván
Örökre elhagytanak! --

4—7-ig correpetitiónk volt, Zsarnay Imre is idejött s említette, hogy Radvánszky Feri itt van Pesten s köszönt bennünket, — ők elmenvén, Sárközy Jósi jött hozzám, s a medikusok báljába akarván menni egynehány frtot kért tőlem, de magamnak is nagyon gyengén állván a financiáim, egy huszasnál többet nem adhattam, ő elmenvén, lementem egy kevés időre a gróf Laczihoz, a ki a nála levő gróf Dégenfelddel és Döbrenteyvel a nálók adandó bálba készülvén, nála nem sokáig mulattam, hanem pipára gyujtván, bár engemet is meghítt, a fehér hajóba mentem, s ott eleinte ismét Demetrovicsot censeálgattam a Jusból, annakutána pedig a Casirernével megismerkedvén, véle beszélgettem, 9-kor haza jövéen 10-ig Idrányi Jancsival tanácskoztunk jövődő állapotunk felől, 10-kor pedig lefeküdvén 11-ig Decisiókat olvasgattam. Egész nap esett az eső.

CZÉKUS LÁSZLÓ.

